

ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW COMPLEET VERHAAL

Cord Sister

genaamd
RAFFLES
DE GROOTE ONBEKENDE

DE SCHAT IN HET POOLSCH KLOOSTER

20 cent

No. 1119

Met de behendigheid van een volleerde acrobaat klom Brand tegen Henderson op.

Elke aflevering bevat een volledig verhaal.

UITGAVE VAN DEN ROMAN-, BOEK- EN KUNSTHANDEL, LEIDSCHEGRACHT 72, AMSTERDAM.
Exploitant voor België H. JANSSENS, Vaderlandstraat 46, GENT.

NIEUWE SERIE

De Schat in het Poolsche Klooster.

Nadruk verboden. — Alle rechten voorbehouden.

U kent
B U Z I A U
maar half!
Zie blz. 32

HOOFDSTUK I.

DE DIEFSTAL.

Het was ongeveer tien uur in den morgen, toen er eensklaps een groote opschudding ontstond op de gang, waarop onder meer de deur uitkwam van het werkvertrek van den hoofdinspecteur van Politie Baxter, in het sombere gebouw van Scotland Yard aan Downing Street gelegen.

Verscheidene stemmen spraken door elkander en boven alles uit klonk een ongeduldige, toornige mannenstem, die herhaaldelijk riep:

— Ik wil niets te maken hebben met uw brigadier! Ik wil mijnheer Baxter of althans een van de detectives persoonlijk spreken! Nu aanstonds! Zonder een oogenblik verloren te laten gaan!

Het rumoer duurde voort, totdat de hoofdinspecteur van politie zelf, een corpulent man met een bijna geheel kaal hoofd en een weelderigen blonden baard, een baksteenroode gelaatskleur en waterblauwe oogen, die achter zijn bureau zat te schrijven, zich ongeduldig tot zijn secretaris, Marholm, wendde en zeide:

— Ga toch eens zien wat er te doen is, Marholm! Ik kan onmogelijk mijn gedachten bij mijn werk houden!

De secretaris, een man van een jaar of zestig met een perkamentkleurig mager gelaat, waarin twee kleine, schrandere oogen als die van een vos glinsterden, legde bedaard zijn pen neer, die hij tot dusverre ijverig gehanteerd had, stond op, liep naar de deur van de gang, opende deze en riep met zijn piepende stem naar buiten:

— Wat moet dat lawaai beteekenen? Is het u in uw hoofd geslagen? De chef kan op deze manier onmogelijk werken! Wat wilt gij eigenlijk, mijnheer?

Deze laatste vraag was gericht tot een klein, corpulent heer, in een grijs colbert-costuum, bruine schoenen en witte slobkousen, die met een vuurrood gelaat midden op de gang stond, omringd door een half dozijn politieagenten, die vruchteloos pogingen aanwendden, hem te bewegen, zijn zaak mede te deelen aan den dienstdoenden brigadier.

De driftige oude heer met het roode gezicht wendde zich aanstonds tot Marholm en zeide:

— Mijn naam is Jesurun Harvey! En ik geloof te mogen zeggen, dat gij dien naam wel eens gehoord hebt! Ik ben vannacht bestolen en ik wensch mijnheer Baxter persoonlijk de zaak mede te deelen! Hij kent mij — hij is lid van dezelfde club als ik ben en ik wensch, dat hij zich persoonlijk met het geval bemoeit!

Op het hooren van den naam trok de secretaris van den hoofdinspecteur zijn wenkbrauwen zoo hoog mogelijk op.

Het was de naam van een der rijkste inwoners van Londen, die zijn groot fortuin tijdens den oorlog nog aanzienlijk had doen toenemen, want hij had als jong fabrikant een zeer gelukkigen handel gedreven in legerbenoodigheden van verschillenden aard.

Het zou dus zaak zijn, zulk een rijken en invloedrijken burger niet in zijn wenschen te dwarsboomen.

Marholm wendde zich tot de agenten en zeide:

— Laat mijnheer maar binnengaan — ik zal den chef wel waarschuwen!

Niet dan met tegenzin schenen de ordebewaarders den lastigen bezoeker te laten gaan, die dadelijk op de deur toeging, welke door Marholm voor hem werd opengehouden en toen het werkvertrek van den geduchten Baxter, den chef van Scotland Yard, binnentrad.

— Wat is dat, Marholm? wat heeft dat te beteekenen? vroeg Baxter tamelijk ongeduldig. Je weet toch wel dat ik aan het werk ben?

— Deze heer is Jesurun Harvey, chef, antwoordde Marholm, alsof dit een voldoende verontschuldiging was voor het overtreden van het consigne.

Baxter kneep zijn oogen half dicht, zette toen een lorgnet met groote, in schildpad gevatte glazen op zijn dikken neus en stond toen eensklaps op, terwijl hij uitriep:

— Neem mij niet kwalijk, mijnheer Harvey, dat ik u niet aanstonds herkend heb! Het gaat in den laatsten tijd niet heel goed meer met de oogen, weet gij! Waaraan heb ik de eer van uw bezoek te danken?

— U vindt zeker wel goed dat ik plaats neem, mijnheer Baxter? hernam Harvey op grimmigen toon en hij voegde de daad bij het woord, nog voor de hoofdinspecteur zich haastig had kunnen verontschuldigen.

Harvey wreef zich een paar malen over zijn bezweet voorhoofd en barstte toen uit:

— Ik ben vannacht bestolen, mijnheer Baxter — en ik verwacht, dat Scotland Yard alles in het werk zal stellen, om mij recht te ver-

schaffen en mij mijn eigendom terug te bezorgen!

Baxter slaakte een diepen zucht, wierp een blik naar de zoldering, als smeekte hij den hemel om sterkte, en zeide toen op klagenden toon:

— Alweer een inbraak! Zal er dan nooit een einde aan komen? Ik wilde dat alle Londenaren er toe konden besluiten, hun geld en hun kostbaarheden in de kelders van de Bank van Engeland te deponeren!

— Er is mij geen geld ontstolen, mijnheer Baxter! hernam Harvey op denzelfden grimmigen toon. Was het dat maar!

— Geen geld? Juweelen dus?

— Een enkel juweel mijnheer — maar men kan het bij geen enkelen juwelier koopen! Dat neemt niet weg, dat ik er 500 pond sterling voor heb betaald, nog geen maand geleden, en dat ik het tot iederen prijs — verstaat gij, tot iederen prijs, terug moet hebben!

Baxter liet zich achterover in zijn stoel vallen, en keek den bezoeker met een half verschrikten half verbaasden blik aan.

Hij hield volstrekt niet van raadseltjes, en ook niet van geheimzinnige, ingewikkelde zaken, en wat de schatrijke groothandelaar hem daar vertelde, was hem allesbehalve helder.

Hij aarzelde dan ook niet lang, maar drukte op een schelknop, die op het blad van zijn schrijftafel was bevestigd, en zeide:

— Een oogenblikje, mijnheer Harvey! Ik zal Sullivan er bij roepen — dan kunt gij hem tegelijkertijd het verhaal doen!

Er trad een agent binnen, die in afwachtende houding op den drempel van de deur bleef staan.

— Is mijnheer Sullivan in het gebouw? vroeg Baxter.

— Zoo juist gekomen, mijnheer!

— Vraag dan of hij onmiddellijk hier wil komen — er is een belangrijke zaak te verhandelen.

De agent van politie saluerde en verliet het vertrek weder.

Er verlieden eenige minuten in stilzwijgen, gedurende welke men niets anders hoorde dan het krassen van Marholms pen over het papier en het ongeduldige trommelen van Harvey's vingers op den rand van het schrijfbureau.

Toen ging de deur opnieuw open, en James Sullivan, een der knapste detectives van Scotland Yard, trad binnen, een man van omstreeks 35 jaar, niet groot, maar krachtig gebouwd, met gitzwart, glanzend haar en doordringende oogen onder zware, borstelige wenkbrauwen.

Hij wierp even een blik op den bezoeker, dien

hij onmiddellijk scheen te kennen, en zeide toen:

— Tot uw dienst, mijnheer Baxter!

— Ik ben blij dat je er bent Sullivan! begon de hoofdinspecteur haastig. Mijnheer Harvey, dien je waarschijnlijk wel zult kennen, komt zich bij mij beklagen, dat men hem vannacht bestolen heeft van een — van een — hoe was het ook weer mijnheer Harvey? Ik heb het niet goed begrepen!

— Ik heb ook nog niets gezegd! zeide Harvey brommend.

Hij wendde zich tot den detective, en ging voort:

— Ik ben bestolen van een zeer kostbaar handschrift, mijnheer! Ik zeide reeds aan mijnheer Baxter dat ik omstreeks een maand geleden er 500 pond sterling voor heb betaald — en ik zou er nogmaals dat bedrag voor over hebben, als ge mij dat document zoudt kunnen terugbezorgen!

— Wat was het voor een handschrift? vroeg Sullivan bedaard.

— Het was een eigenhandig geschreven boekje of brochure, vervaardigd door den Poolschen monnik Stanislaw Sandetzky, omstreeks het begin van de 13e eeuw. Het had niet alleen veel waarde als historisch document, omdat het voor een gedeelte uitweidt over gebeurtenissen, die hebben plaats gevonden, toen Silezië en Pommeren zich losmaakten van het Poolsche rijk, hetwelk toen geregeerd werd door Boleslow V! Zijt gij op de hoogte van de Poolsche geschiedenis?

Sullivan glimlachte even toen hij antwoordde:

— Niet beter dan de meeste Engelschen, die zich nog herinneren, wat zij op de school geleerd hebben, mijnheer Harvey! Ik weet dat Polen drie malen verdeeld is, dat het zich aanvankelijk uitstreckte van de Oostzee tot aan de Zwarte Zee, en dat het van de vroegste middeleeuwen af steeds het tooneel is geweest van hardnekkige gevechten, nu eens met de Russen, dan weder met de Pruisen, de Littauers, de Letten en andere volkeren.

Harvey haalde minachtend de schouders op en zeide:

— Dat beteekent niet veel — houd mij de opmerking ten goede! Nu, het doet er ook niet toe! De hoofdzaak is, dat ik in het bezit was geraakt van een hoogst zeldzaam handschrift — waarvoor men in Polen zelf misschien wel een paar duizend pond had willen betalen! Sandetzky heeft nog enkele dingen meer geschreven, alle in het Latijn en zijn overige manuscripten berusten in het Museum voor Oudheden te Petrograd. Daar waren zij tenminste nog voor den oorlog, maar ik zou er geen eed op durven

doen, dat de bolsjewiki er hun sigaretten niet mee hebben aangestoken — hetgeen natuurlijk mijn handschrift slechts des te zeldzamer zou maken!

— En is dat alles wat men u ontstolen heeft? vroeg Baxter, die er zich over scheen te verbazen, dat men over een paar velletjes papier door een Poolschen monnik in de 13e eeuw beschreven, zooveel drukte kon maken.

— Dat is alles mijnheer — en het is meer dan te veel! riep Harvey uit.

— Waar bevond zich het manuscript? vroeg Sullivan.

— In mijn bibliotheek! Het is u misschien bekend, mijnheer Sullivan, dat ik een groot liefhebber ben van oude boeken en handschriften, atlanten en andere documenten, en in den loop der jaren is mijn verzameling zoo aanzienlijk geworden, dat ik een archivaris in dienst heb moeten nemen, die tevens een weinig mijn particuliere secretaris is!

— Werd het afzonderlijk bewaard?

— Ja, met slechts een tiental andere zeer zeldzame manuscripten bevond het zich in een afzonderlijk kastje van palissander hout, dat weder in een der groote boekenkasten was gesloten, zooals er een twaalfstal in mijn bibliotheekzaal staan.

— Wie had de sleutel van dat kastje?

— Mijn archivaris, Henry Cole!

— Men heeft hem dien sleutel dus moeten ontstelen?

— Dat is ook zoo! Ik vond Cole vanmorgen zelf bewusteloos in de bibliotheek, en de deuren van een der kasten zoowel als van het kleine kastje van palissander hout stonden open. De sleutels staken op het slot — er was volstrekt niets geforceerd.

— Hoe lang is dat geleden?

— Ternauwernood een uur!

— Woont Henry Cole in uw huis?

— Ja, want ik werk des avonds nog dikwijls heel laat en dan zijn zijn diensten vaak onmisbaar.

— Heeft hij u zelf reeds iets kunnen mededeelen?

— Neen! Hij was nog altijd bewusteloos, toen ik het huis verliet en mijn chauffeur bevel gaf, zoo snel mogelijk hierheen te rijden. Ik had echter mijn dochter Alice opgedragen, dadelijk onzen huisdokter te waarschuwen.

— Gij hebt immers een telefoon?

— Ja!

— Dan zult ge mij wel toestaan, even uw dochter op te bellen. Misschien is uw archivaris reeds weder tot bewustzijn gekomen, en dan kan hij ons kostbare inlichtingen geven!

Reeds was de detective op het telefoontoestel

toegetroden, hetwelk op de schrijftafel van den hoofdinspecteur stond, vroeg het nummer en sprak het volgende oogenblik op gedempten toon gedurende eenigen tijd.

Hij hing het toestel weder op den haak, en wendde zich tot Harvey met de woorden:

— Mejuffrouw uw dochter deelt mij mede, dat mijnheer Cole weder is bijgekomen, maar zich nog zeer zwak gevoelt. Hij heeft echter reeds kunnen verklaren, dat hij omstreeks elf uur gisteravond in de bibliotheekzaal was en dat een uwer bedienden toen een bezoeker bij hem aandiende, die verzekerde, dat hij slechts over zeer weinig tijd beschikte en daarom dit late uur had gekozen, om hem een kostbaar oud boek te toonen, hetwelk hij voor een goeden prijs aan mijnheer Harvey wilde verkoopen. Mijnheer Cole nam het boek aan en terwijl hij er in bladerde, voelde hij zich eensklaps een met chloroform of een ander bedwelmend middel gedrenkte doek voor mond en neus drukken en voor hij zelfs de kracht had, een kreet te uiten, ontvlood hem zijn bewustzijn.

Met een woedenden vuistslag op het tafelblad ontving Harvey deze mededeeling.

— Ik zal dien ezel van een huisknecht ontslaan! bulderde hij. Wie laat er ook bezoekers om elf uur in den avond toe!

— De man verklaarde, dat hij mijnheer Cole zeer goed kende! zeide Sullivan vergoelijkend. Wij zullen den huisknecht vragen, ons dien laten bezoeker zoo goed mogelijk te beschrijven — en misschien is het niet onmogelijk, dat wij hem daardoor spoediger kunnen vatten, dan gij thans nog schijnt te gelooven, mijnheer Harvey!

— De dief kan mij gestolen worden! riep Harvey uit. Mijn manuscript wil ik terug hebben! Een handschrift van Stanislaw Sandetzky — bedenk toch eens! Ik durf wel zweren, dat er in geheel Engeland, ja waarschijnlijk in geheel Europa, geen tweede van die soort valt aan te wijzen! Het was met een prachtige duidelijke hand geschreven of liever gecalligrapheerd, deels met zwarten, deels met rooden inkt op zwaar perkament. En al was het stuk ook negen honderd jaren oud — het was van de eerste tot de laatste letter nog zeer goed leesbaar! Het behandelde een deel van de geschiedenis der regeering van Boleslow V en gaf een zeer volledige beschrijving van den veldslag tegen de Pruisen aan de Sirgune, in het jaar 1233, waarbij de Pruisen een verpletterende nederlaag leden! Er stonden in dat manuscript zeer veel zaken, die voor geschiedvorschers van de grootste waarde waren!

Sullivan had eenige korte aantekeningen gemaakt en zeide toen:

— Natuurlijk zullen wij aanstonds werk van

de zaak maken, mijnheer Harvey. Wanneer het u ontstolen manuscript inderdaad zoo zeldzaam is als gij zegt, dan zal de dief zich dadelijk bloot geven, wanneer hij het tracht te verkoopen aan een of anderen handelaar in oude boeken. Het manuscript is toch zeker bekend?

— Niet bekend in den eigenlijken zin van het woord! Men had alleen een flauw vermoeden, dat er een dergelijk handschrift moest bestaan, want er wordt van gewaagd in een soort catalogus, welke men in het begin van de 15e eeuw ontdekt heeft in de bibliotheek van een klooster te Warschau. Het stuk zelf is echter pas zeer onlangs ontdekt — en door een man die volstrekt niet wist, welke waarde het bezat! Door louter toeval heb ik het gevonden — en ik zou het voor een paar pond sterling hebben gekregen, wanneer de een of andere bemoeial van een antiquair mij niet was voor geweest en den man verteld had, welk kostbaar stuk hij in zijn bezit had! De kerel is er toen mee naar den archivaris van het Britsche Museum geloopt en deze deelde hem mede, dat hij er vooral niet minder dan 500 pond voor moest vragen — ik heb ze hem betaald en ik heb er geen oogenblik spijt van gehad!

— Nu, mijnheer Harvey, wij zullen alles doen wat wij kunnen, om u weder in het bezit te stellen van dat handschrift! hernam Sullivan. Staat het vast dat er anders niets ontvreemd is?

— Niets!

— De dief heeft dus de andere zeldzame handschriften in het palissanderhouten kastje onaangeroerd gelaten?

— Ja!

— Dat is in ieder geval eigenaardig genoeg! Alleen het handschrift van dien Poolschen monnik scheen hem dus aan te trekken! Waren de andere documenten even zeldzaam en kostbaar?

— Er waren er twee bij, die ik ieder met 700 pond sterling heb betaald, mijnheer! antwoordde Harvey. En het is ook eigenlijk vreemd genoeg, dat de dief die rustig op hun plaats heeft gelaten! Als hij ze naar Parijs gebracht had, zou men hem daar gaarne 50.000 francs voor die handschriften hebben betaald!

Sullivan scheen even na te denken en vroeg toen:

— Kende mijnheer Cole de waarde van dat handschrift?

— Natuurlijk! Hij is een zeer kundig en bekwaam archivaris! Hij is pas ruim drie weken in mijn dienst, maar ik heb hem in dien korten tijd leeren waardeeren als een onmisbaren steun! Hij kent zeven talen, hij schrijft ze zelfs vloeiend en zonder een fout, hij kent boven-

dien Latijn en Grieksch, hij verstaat de kunst, spijkerschrift te ontcijferen en er zijn slechts zeer weinig soorten van schrift, die geheimen voor hem hebben! Hij kent zoowel de oude Russische letters als het Koptische schrift, het Sanscrit, het Hebreeuwsch, de Runnen der oude Germanen en de geheimzinnige letterteekens der Inca's. Hij is zeer ijverig, hij zit van vroeg tot laat in de bibliotheekzaal en hij stelt zelf het grootste belang in mijn boekerij, die ruim 10.000 deelen telt, oude en nieuwe boeken.

Harvey was opgestaan, terwijl hij dit laatste zeide en greep nu zijn hoed.

— Ik mag er dus vast op rekenen, dat gij niets onbeproefd zult laten, mij dat document terug te bezorgen?

— Wij zullen doen wat wij kunnen, mijnheer Harvey — meer kan ik u onmogelijk beloven! antwoordde Sullivan. Ik zou u verlof willen

vragen, aanstonds in uw auto met u te mogen terugrijden, opdat ik aanstonds den huisknecht zal kunnen ondervragen, die om elf uur den bezoeker bij mijnheer Cole heeft binnengelaten.

— Gij kunt over mijn wagen beschikken, mijnheer! hernam de bestolen boekenliefhebber. En wat ik zeggen wilde — gij moogt 300 pond sterling uitloven, die ik zal betalen aan dengene die mij het handschrift weder terugbezorgt!

De beide mannen verlieten het vertrek, maar op den drempel bleef Sullivan nog even stilstaan, en mompelde voor zich heen:

— Een zonderlinge zaak! Waarom voor den drommel, heeft die dief zich vergenoegd met het handschrift van dien Poolsehen monnik, en waarom heeft hij maar niet tegelijk die andere kostbare stukken medegenomen?

HOOFDSTUK II.

RAFFLES STELT BELANG IN DE ZAAK.

Reeds dienzelfden avond bevatten de meeste Londensche bladen een tamelijk uitvoerig bericht over den diefstal, waarvan Jesurun Harvey het slachtoffer was geworden.

De huisknecht had een vrij nauwkeurig signalement van den laten bezoeker kunnen geven, maar daaraan zou de politie, zooals spoedig bleek, al zeer weinig hebben!

Inderdaad, de bezoeker was niet groot en niet klein, gewoon gekleed, met een gewoon gezicht, een gewone spraak zonder eenig accent — in het kort, de man was hopeloos gewoon geweest, en er liepen zeker honderdduizenden Londenaars rond, op wie hetzelfde signalement van toepassing zou zijn geweest.

Ook Cole had in den loop van den dag slechts weinig bijzonderheden kunnen toevoegen aan de korte verklaring, welke hij dien morgen door Miss Alice, het eenige kind van Harvey, aan de politie had laten mededeelen.

Hij kende den bezoeker niet, hij had hem nooit gezien, maar hij had zonder eenigen argwaan het boek aangenomen, hetwelk deze hem had toegestoken.

Hij had den man slechts zoo kort gezien, en nog wel bij kunstlicht, dat hij er niet eens volkomen zeker van was, of hij hem wel zou herkennen, als hij hem nog eens tegenkwam.

Scotland Yard stond dus voor een moeilijke taak — die bijna onuitvoerbaar werd, wanneer

de dief, zooals helaas maar al te waarschijnlijk was, het Poolsche handschrift niet had gestolen om het naderhand weer te verkoopen, maar uitsluitend om zijn eigen verzamelhartstocht te bevredigen!

Zoo goed als alle Londenaren lazen het berichtje slechts vluchtig door, of sloegen het zelfs geheel en al over, omdat zij er niet het minste belang in stelden.

Maar er was althans een Londenaar, en een zeer belangwekkende ook, die met groote aandacht het bericht van den diefstal las.

Die man was John Raffles, alias Lord Edward Lister, de Gentleman-Avonturier.

Op dat tijdstip van zijn leven bewoonde de Grootte Onbekende onder den naam van Lord William Aberdeen een fraai huis in de Cromwell Street, in gezelschap van zijn trouwen vriend Charles Brand, die de meeste zijner avonturen gedeeld had en met hem de grootste gevaren had getrotseerd.

De twee vrienden bevonden zich, toen Raffles het bericht voor het eerst las, in een klein rookvertrek, naast de bibliotheekzaal in het fraaie heerenhuis gelegen, waar zij hun sigaretten rookten, na, wat een hooge zeldzaamheid mocht heeten, tehuis te hebben gedineerd.

Raffles stak het blad glimlachend toe aan Brand, met zijn vinger bij het bericht van den diefstal, en zeide:

— Lees dat eens, mijn waarde — ik ben overtuigd dat het je belang zal inboezemen!

Brand, een nog zeer jonge man met een rond blozend gelaat en schitterende blauwe oogen, las het korte bericht van a tot z door, en gaf toen het blad terug met de woorden:

— Ik wist eigenlijk niet dat Harvey verzamelaar en liefhebber van oude boeken en handschriften was!

— Die passie beheerscht hem dan ook pas sedert eenige jaren! hernam Raffles, terwijl zijn groote, grijze oogen een peinzende uitdrukking kregen. Er zijn in dit bericht intusschen eenige dingen die mij niet heel duidelijk zijn — en die ook een weinig raadselachtig zijn geweest voor onzen vriend James Sullivan, den bekwamen detective.

— Wat bedoel je? vroeg Brand.

— Ik bedoel dat die dief, terwijl zijn optreden toch van groote handigheid en stoutmoedigheid getuigt, blijkbaar een ezel is geweest, want anders had hij met denzelfden greep de andere handschriften uit het kastje evengoed kunnen stelen!

— Misschien handelde hij in opdracht van een derde, die hem het Latijnsche handschrift van den Poolschen monnik nauwkeurig had be-

schreven en was hij volkomen onkundig van de groote waarde der andere manuscripten!

— Het is een verklaring als iedere andere, waarde Brand, maar zij voldoet mij niet geheel en al. Veronderstel dat ik zulk een opdracht zou geven, dan zou ik mij er terdege van vergewissen, dat de man die de opdracht moest uitvoeren, althans eenigszins deskundig is — en een deskundige zou zeker de overige manuscripten niet ongemoeid hebben gelaten, maar ze ook maar in zijn zak hebben gestopt! Hoe het zij — het is voor mij duidelijk dat het handschrift van den Poolschen monnik nog een geheel andere waarde moet hebben gehad dan die er schuilt in zijn historische belangrijkeheid!

— Waarom denk je dat?

— Ik leid het af uit het feit dat er niets anders vermist is! Het is mij bekend dat Harvey zijn geld niet binnenshuis bewaart — en ik wil ook laten gelden dat het nog tamelijk vroeg in den avond was — maar in de bibliotheek bevonden zich, zooals ik hier lees, in een glazen vitrine, die al heel gemakkelijk geopend kon worden, eenige gouden en zilveren kunstvoorwerpen, niet alleen van groote historische waarde, maar die ook als edel metaal niet te onderschatten waren! Welnu, ook die voorwerpen heeft de dief niet aangeraakt, ofschoon hij klaarblijkelijk zeer op zijn gemak den diefstal heeft verricht, zonder zich in het minst te overhaasten. Hij moet zelfs nog hier en daar wat hebben nagelezen en nagesnuffeld, want de huisknecht zag hem pas om half twaalf weder vertrekken en het staat vast dat Cole bijna dadelijk na het binnentreden van den man bedwelmd werd!

— Ken jij dien Cole?

— Hij is twee of drie malen in gezelschap van Harvey op de Windsor Club geweest, waarvan ik de eer en het voorrecht heb, vice-voorzitter te zijn in mijn hoedanigheid van Lord Aberdeen. Ik heb een paar malen eenige woorden met hem gewisseld — kennen doe ik hem dus niet! Ik ken hem in ieder geval lang niet zoo goed als ik zijn voorganger, Francis Denison, kende, wiens lot mij nog altijd even onbegrijpelijk is als het drie weken geleden was!

— De politie heeft nog altijd niet het minste spoor van hem kunnen ontdekken?

— Niet het geringste! Het staat wel bijna vast dat de ongelukkige jonge man op dien avond toen het zoo sterk mistte, in de Theems is geloopt, anders is zijn verdwijning volkomen raadselachtig! Ik geloof dat ik hem door en door kende. Hij was steeds vroolijk en opgewekt en daar had hij ook alle redenen voor, hij was gezond en jong, hij verdiende een behoorlijk salaris, hij wist dat Harvey, een onge-

makkelijke sinjeur, zijn arbeid op prijs stelde — het leven vertoonde zich aan hem van zijn besten kant!

— Je vergeet dat hij een ongelukkige liefde had, Raffles! hernam Brand nadenkend.

— Je bedoelt, dat hij verliefd was op Alice, de dochter van den schatrijken Harvey? riep Raffles uit. Maar zij hield ook van hem!

— Dat mag waar zijn, maar haar vader zou toch nooit in een huwelijk hebben toegestemd!

— Ik wil het niet ontkennen, maar ik acht het volkomen buitengesloten, dat een man als Francis Denison om die reden een einde aan zijn leven maakt! Dat doen alleen zwakkelingen, of lieden, die letterlijk alle mogelijkheden hebben uitgeput en die volkomen ten einde raad zijn! Nu, dat was Francis volstrekt niet — ik heb hem den avond voor zijn zonderlinge verdwijning gesproken en hij was toen vol levenslust, optimistisch en vast overtuigd, dat hij tenslotte de lieve Alice als zijn vrouwtje zijn huis zou binnenvoeren. Neen, aan een zelfmoord valt volstrekt niet te denken, dat blijf ik volhouden!

Brand antwoordde niet dadelijk en zijn gedachten gingen terug naar het tijdstip, waarop voor de eerste maal de dagbladen gewag maakten van de raadselachtige verdwijning van Francis Denison, den jongen archivaris van Harvey, die toen ruim twaalf maanden bij den rijken verzamelaar in dienst was geweest.

Alle bijzonderheden stonden hem nog duidelijk voor den geest en wanneer hij ze soms mocht vergeten, dan zouden de korte berichten in de bladen omtrent deze zaak zijn geheugen wel weer opfrissen.

Francis Denison was een jonge man van omtrent 28 jaar, van een zeer geregelde levenswijze, en met slechts weinige vrienden.

Van zijn ouders leefde nog slechts zijn oude moeder, die hij zielslief had, en het was op weg naar de oude dame, vrij laat in den avond, dat hij plotseling verdween — want hij bereikte nimmer de woning van de oude vrouw, die ziek was, en die hij daarom op dat late uur nog ging bezoeken.

Het was dien avond mistig weer geweest, en toen de jonge man dien nacht niet terugkeerde, vreesde men in het huis van Harvey dadelijk voor een ongeluk.

Voor al Alice was ten zeerste ontgaan door het wegblijven van den jongen man — een aandoening, die later overging tot diepe smart, want het was voor de vrienden des huizes geen geheim dat het jonge meisje den archivaris van haren vader liefhad, — al zouden die vrienden zich er ook wel voor hebben gewacht, den ouden Harvey op de hoogte te brengen.

Hij zou het zelf wel bemerken, als hij slechts zijn oogen verkoos te openen, zoo meenden zij!

De politie werd aanstonds van de raadselachtige verdwijning op de hoogte gebracht, en naar alle kanten werden nasporingen gedaan, zonder eenig nut evenwel.

Het was een vrij lange weg van het huis van Harvey naar dat van de oude Mevrouw Denison, en daar de jonge man er van hield, zijn beenen te gebruiken, was het volstrekt niet onmogelijk, dat hij, bij het volgen van de Theems kade, in het water was geloopen.

Er werd op verscheidene plaatsen gedregd, maar ook dit leverde geen resultaat op.

Dit alles ging snel aan den geest van Brand voorbij, terwijl hij in gedachten tegenover Raffles zat.

Deze scheen in zijn eigen overpeinzingen verdiept te zijn en zeide, na eenigen tijd zwiingend voor zich te hebben uitgestaard:

— Het is een zonderlinge zaak met dat handschrift! Ik kan mij niet goed voorstellen, welke beweegredenen de dief kan hebben gehad om zijn daad te plegen! Vergeet niet dat de man zulk een kostbaar stuk slechts met groote moeite kan verkoopen, en dan zal hij er toch zeker niet veel meer dan vijf of zes honderd pond voor maken, op zijn hoogst! Neen, naar mijn meening moet dat handschrift wel degelijk nog een andere waarde hebben dan alleen de historische!

— Maar welke waarde zou dat dan toch wel kunnen zijn! riep Brand uit.

— Dat weet ik niet. Het document kan echter wel een of andere zeer kostbare aanwijzing bevatten betreffende een erfenis — een verborgen fortuin — wat weet ik! Wij moeten in herinnering houden, dat er juist in het tijdsbestek, hetwelk de Poolse monnik beschrijft, in zijn land heftige beroeringen plaats vonden. Er werd fel gestreden tusschen de Polen en de Pruisen, en menig lid van de Schlachta, dat wil zeggen van den hoogsten Poolischen adel, zal wel gedwongen zijn geweest overhaast zijn draagbare have in veiligheid te brengen! En je zult wel weten dat vooral in de Middeleeuwen kloosters zeer gewaardeerde schuilplaatsen werden gezocht, waar men niet alleen zijn persoon, maar ook zijn bezittingen tijdelijk kon opbergen!

— Neem het mij niet kwalijk, Raffles, maar ik geloof dat je fantasie je weer parten speelt! riep Brand lachend uit. Verondersteld dat er zoo iets werkelijk in dat Latijnsche handschrift stond — hoe komt het dan, dat Harvey daar niets van weet?

— Ten eerste is het volstrekt niet zeker dat hij er niets van weet, en ten tweede is het zeer

wel mogelijk dat die aanduiding in geheime voor den buitenstaander en oningewijde onbegrijpelijke taal was gesteld! Want bij voorkeur hebben personen, die over zulke dingen schreven zich bediend van een soort geheime code, ten-einde dergelijke zaken te beschrijven. Apropos Brand, wist je dat die monnik Sandetzky oorspronkelijk tot den hoogsten Poolischen adel gerekend werd, dat hij, voor hij in een klooster trok, graaf was, bezitter van ongeveer tien dorpen met tezamen 14000 zielen, van onmetelijke bosschen en van een zilvermijn op de grens van Podolië?

— Dat was mij inderdaad volkomen nieuw, Raffles! riep Brand verbaasd uit.

— Wellicht zou het dat mij ook zijn, Brand, als ik niet zeer toevallig een paar dagen geleden in een oude uitgave van de Poolische Geschiedenis iets over dien monnik had gelezen! Hij moet voor dien tijd een zeer beschaafd en kundig man zijn geweest, zacht van aard en eigenlijk gezegd volstrekt niet geschikt voor de woeste ridderspelen, de tournooien, den oorlog en de drinkgelagen van zijn adellijke vrienden. Hij was vrij zwak van gestel, vroom van aard, en dadelijk bij het uitbarsten van de vijandelijkheden tusschen zijn landgenooten en de Pruisen, die zich van Polen wilden afscheiden, trok hij naar een klooster en daar was het, dat hij de geschiedenis van zijn tijd te boek stelde. Het is je natuurlijk bekend, dat men destijds minder streng was op het gebied van kloosterleven dan thans. Men kon daar voor korten of langen tijd, zonder eenige gelofte af te leggen, als gast vertoeven en weder heengaan wanneer men verkoos. Het is volstrekt niet onaannemelijk en ik acht het zelfs meer dan waarschijnlijk, dat de monnik Sandetzky, die eigenlijk graaf Kerbajef heette, en die slechts drie jaren in het klooster te Kalish heeft doorgebracht, daar een groot gedeelte van zijn bezittingen heeft heen gebracht.

— Dat wil ik gaarne aannemen, Raffles — maar mijn meening is, dat hij dan die bezittingen, toen hij het klooster weer verliet, wel weer zal hebben meegenomen!

— Het is mogelijk — het is evenwel niet zeker! Vergeet niet, dat op het tijdstip waarop Sandetzky het klooster verliet, de strijd nog lang niet beslecht was, en dat hij dus onverstandig zou hebben gedaan, zijn fortuin opnieuw in de waagschaal te stellen! En hij blijkt daar goed aan te hebben gedaan, want nauwelijks een half jaar nadat hij weder uit het klooster was vertrokken, waar hij zijn geschiedenis schreef, werd zijn slot door vijandelijke henden verwoest en totaal leeggeplunderd.

— Was hij toen aanwezig?

— Ja zeker — en hij slaagde er slechts met groote moeite in, in een verkleeding van een van zijn bedienden, op een van zijn snelste paarden te ontkomen!

— Waar ging hij toen heen?

— Dienaangaande loopen de berichten uiteen. Naar alle waarschijnlijkheid is hij tijdens de vlucht gevangen genomen, en pas een jaar later weder in vrijheid gesteld. Daarop is hij uitgeweken naar Turkije en daar moet hij in betrekkelijke armoede gestorven zijn!

— Maar hoe is dat dan te rijmen met je opvatting, dat hij al zijn bezittingen mee naar het klooster te Kalish heeft genomen? Hij behoefde toch immers niets anders te doen, dan weder daarheen terug te keeren en zijn goud en juweelen te gaan halen!

— In ieder geval kon hij dat pas een jaar later, want ik zeide je, dat hij in gevangenschap was geraakt! En toen was het te laat — want in dien tusschentijd waren de Pruisen tot bij Kalish doorgedrongen en zij hadden het klooster in brand gestoken, zoodat er slechts de puinhoopen van overbleven! Nu zul jij mij tegenwerpen, dat er zelfs onder de puinhoopen nog wel naar goud gezocht kon worden, naar een begraven schat, vooral wanneer men dien zelf daar heeft gebracht — maar vergeet niet dat het klooster zeer groot was, dat het letterlijk in puin stortte, en dat het in dien tijd verre van gemakkelijk was zonder opzien te baren, naar een schat te gaan zoeken in een verbrand klooster! Trouwens — graaf Kerbajef was als het ware vogelvrij verklaard, en hij waagde zich niet in de buurt van zijn eigen woonstede.

— Wisten zijn familieleden niets van dien schat?

— Wel Brand, ik merk tot mijn verbazing dat je je blijkbaar door de zelfde fantasie, welke je mij verwijt, hebt laten meeslepen! Want jij neemt thans als iets zekers aan, wat ik nog slechts veronderstelde! Overigens kan ik je op je vraag geen antwoord geven — ik weet het niet, en anderen zullen het waarschijnlijk evenmin weten!

Ik moet je echter zeggen, dat deze zaak mij groot belang inboezemt en dat ik er veel voor over had, als ik de beweegredenen wist, die den dief hebben aangedreven tot zijn daad! Dat hij een maniak is, wien het uitsluitend te doen was om het bezit van dat kostbare document, willen wij voorloopig maar niet aannemen. En nu hebben wij voor ditmaal genoeg over deze zaak gepraat — wat zou je zeggen van een frissche wandeling?

— Ik ben aanstonds tot je dienst Raffles! zeide Brand, terwijl hij haastig opsprong. Blijven wij lang uit?

— Dat denk ik haast niet — ik heb voor vannacht geen bepaalde plannen!

— Geen vermomming dus?

— Neen, voor vanavond niet.

Brand begon de bladen op elkander te leggen want hij was een jongeman, die van orde hield, toen zijn oog op een portret viel op de achterste pagina van de „Daily Mail”.

Hij nam het blad nog even op en zeide:

— De „Daily Mail” is er zelfs al heel vlug bij! Het blad heeft een portret van Harvey, van Cole en zelfs van den huisknecht, die de deur voor den dief opende!

Raffles had het blad opgenomen en zeide toen half voor zich heen:

— Het is vreemd — maar ik krijg den indruk, nu ik het portret van Cole zie, alsof ik zijn gelaat al eens vaker, vroeger, gezien heb!

— Je zeide mij toch zoeven, dat hij een paar malen op de Windsor Club is verschenen?

— Dat bedoel ik niet. Het moet vroeger geweest zijn. Het is mij niet zoo opgevallen, toen ik hem in levende lijve zag, maar dit portret — dat bleeke, smalle gezicht met die groote, zwarte oogen en dien eenigszins gekromden neus — wat drommel, waar kan ik dien man meer hebben gezien?

Hij dacht nog even na, wierp toen het blad met een ongeduldig gebaar neer en zeide half lachend, half gehumeurd:

— Dat komt er van, als men al te veel lieden op zijn levensweg ontmoet! Nu, het zal mij misschien wel weer te binnen schieten. Laten wij maar gaan!

De beide vrienden verlieten het vertrek en een oogenblik later stonden zij op straat, nog besluiteloos, waarheen hun schreden te richten.

Menigmaal ging Raffles er des avond op deze wijze op uit, zonder bepaald doel, slechts voortgedreven door zijn onbedwingbaren lust om zich te verplaatsen en in de hoop dat een gunstig lot hem een of ander belangwekkend avontuur zou doen beleven.

Talrijke malen eindigden deze nachtelijke wandelingen zooals zij begonnen waren en de braafste burger van Londen had nauwelijks minder kunnen beleven — maar soms ook leidden deze tochten dwars door Londen van Noord naar Zuid en van Oost naar West, meestentijds in een vermomming ondernomen, tot verwonderlijke gebeurtenissen.

En ditmaal althans zou de wandeling voeren tot een ontmoeting, met een even spannend als onverwacht avontuur in haar gevolg....

PIRATE

VIRGINIA CIGARETTES

HOOFDSTUK III.

DE BEDELAAR.

Eindelijk scheen Raffles een besluit te hebben genomen.

— Wij zullen maar eens den kant van de Theems opgaan! zeide hij. Daar is meestal nog wel iets te zien, zelfs om dezen tijd van den avond.

Zonder zich te overhaasten, als twee mannen die volstrekt niets anders om handen hebben sloegen de twee vrienden de Regent Street in

en volgden deze, tot zij het Waterloo Plein bereikt hadden.

Zij staken het plein in zijn volle lengte over en bevonden zich toen op de breede laan, die van het Victoria Monument tot aan Charing Cross loopt en The Mall geheeten is.

Langs St. James Park gaande bereikten zij de kazerne van de Garde te paard, staken Whitehall over en kwamen eenige minuten later aan

de Theems, die haar donkere wateren met een zacht geruisch tusschen haar oevers voortstuwde.

Raffles stond hier even stil en wierp een blik op zijn horloge.

Het was reeds bij elven en de schouwburgen zouden wel aanstonds uitgaan.

De twee vrienden weifelden weder even en toen richtten zij hun schreden naar de Westminster Bridge, een der schoonste en oudste bruggen van Londen, die het Parlementsgebouw als het ware snijdt.

De beide vrienden waren deze brug, die op dit oogenblik tamelijk verlaten was, langzaam halverwege ten einde geloopt, toen een klagende stem hun aandacht trok.

Tegen een der zware voetstukken geleund, waarop de lantaarns der brug zich verhieven, zat een bedelaar, die smeekend zijn hand ophief.

Hij was letterlijk in vossen gekleed en had het blijkbaar zeer koud, want hij beefde en zijn tanden leken op elkander te klapperen.

Dadelijk bleef Raffles staan en zeide hoofdschuddend:

— Het bestaat dus nog! En wie weet hoe lang het nog zal bestaan, Brand! En deze man is nog jong, zou ik zeggen!

Hij was naderbij getreden, met zijn portemonnaie in zijn hand gereed en bekeek het gelaat van den bedelaar, dat nu duidelijk zichtbaar was in het licht van de lantaarn, met meer aandacht.

Maar plotseling slaakte hij een kreet en deinsde achteruit, terwijl de grootste verbazing op zijn gelaat te lezen stond.

— Maar Charles, zie je dan niet wie het is? Bekijk hem eens nauwkeurig! riep hij uit.

Nieuwsgierig kwam Brand nader, en nauwelijks had hij een blik op het vermagerde gezicht van den bedelaar geslagen, of hij riep:

— Denison! Francis Denison! Maar dat is immers onmogelijk! Ben jij het werkelijk Denison? Geef antwoord, man! Je kent Lord Aberdeen toch wel? Je kent mij Charles Brand toch? Goede hemel, hoe ben je in zulk een toestand geraakt?

De bedelaar keek Brand met knippende oogen aan, terwijl er een verwezen lachje om zijn lippen speelde — maar hij gaf geen antwoord, hij had de vraag klaarblijkelijk niet verstaan of niet begrepen.

Raffles en Brand wisselden een verbaasden zwijgenden blik met elkander, en toen zeide de jonge man op zachten toon:

— Zouden wij ons toch vergist hebben? Hij lijkt anders sprekend op Denison! Hetzelfde kastanjebruine haar, dezelfde fijne, rechte neus,

dezelfde oogen, al hebben zij nu een andere uitdrukking, en kijk eens naar zijn hand, die hij nog altijd ophoudt — ik ken dien dunnen ring aan zijn vierden vinger zeer goed! Er is een kleine geschiedenis aan verbonden, die hij ons eens verteld heeft en daarom is mijn aandacht op dien ring gevestigd!

— Ook zonder dien ring zou ik niet twifelen! hernam Raffles op zachten toon. Hij is het wel degelijk — maar er moet iets met hem gebeurd zijn, — iets vreeselijks, waarvan ik den aard thans nog niet kan begrijpen, dat hem in dezen toestand heeft gebracht!

— Ik kan het mij nog volstrekt niet voorstellen! hernam Charles. Denison die bedelt! Het is te krankzinnig om waar te kunnen zijn! En waarom praat hij toch niet tegen ons? Waarom kijkt hij ons aan met dien wezenloozen lach om zijn lippen?

— De reden is heel eenvoudig, Brand! antwoordde Raffles op ernstigen toon. De ongelukkige weet volstrekt niet wat hij doet en nog veel minder wie wij zijn! hij verkeert in één toestand van versuffing! Maar wat praten wij toch! Wij kunnen hem hier natuurlijk niet laten! Wij zullen hem dadelijk naar ons huis brengen — of neen, het is beter dat wij hem naar het huis in de Victoria Street brengen! liet hij er op zachten toon op volgen. Wie weet wat er met hem geschied is! Het is wellicht beter, als wij niet voor hem staan als Lord Aberdeen en zijn secretaris Brand, wanneer hij uit dezen toestand mocht geraken!

— Geloof je dan dat dat mogelijk is? hernam Brand fluisterend. Hij zal toch — hij zal toch niet beschonken zijn?

— Daarvan is geen sprake, Brand! antwoordde Raffles met overtuiging. Maar kom — niet getreuzeld! Daar komt juist een huurauto aan — en er zijn gelukkig weinig menschen op de brug!

Brand floot den chauffeur, die aanstonds kwam aanrijden, maar een bedenkelijk gezicht zette, toen Raffles zonder de minste moeite den bedelaar had doen opstaan door hem onder den arm te grijpen en hem blijkbaar naar de auto wilde geleiden.

Raffles scheen de gedachten van den man te raden, want hij zeide haastig:

— Bekommer je niet om je auto vriend! We zullen je rijkelijk schadeloos stellen voor het reinigen van je wagen — als je daarop soms het oog mocht hebben! Wij kunnen dezen man hier echter onmogelijk laten zitten, — wij willen iets voor hem doen! Rijd ons spoedig naar het begin van de Victoria Street — ik zal wel op de voorruit tikken als je moet stoppen.

Het vooruitzicht op een royale fooi scheen den chauffeur op andere gedachten te brengen en hij liet toe dat de met voden bedekte bedelaar in zijn auto werd gezet.

De man, wie hij dan ook zijn mocht, verzette zich in het minst niet en liet alles kalm over zich heengaan, als ging hem de zaak in het minst niet aan.

Hij vertoonde duidelijk de kenteekenen van cretinisme, of althans van verregaande versufling.

Zijn blik was zonder uitdrukking, de mondhoeken hingen neer in een eeuwigdurend grimlachje, de gelaatskleur was vaal en ongezond, de haren hingen sluk over het voorhoofd, dat echter hoog en zonder rimpels was.

Snel stapten Raffles en Brand op hun beurt in en de auto zette zich in beweging.

Raffles had den bedelaar tegenover zich laten plaats nemen en beschouwde hem met de grootste aandacht.

Na eenige oogenblikken zeide hij op vasten toon:

— Ik twijfel er geen seconde aan, Brand, of wij hebben hier inderdaad Francis Denison voor ons! Nog afgezien van den ring — een dergelijke gelijkens zou al te toevallig zijn!

— Maar als dat zoo is en ik betwijfel het niet langer, hoe is de ongelukkige dan in dezen toestand geraakt?

— Dat is meer dan ik je op het oogenblik kan zeggen! antwoordde Raffles. Ik hoop echter van ganser harte, dat wij er in kunnen slagen dezen toestand van versuffing te doen ophouden, waarin hij hoogstwaarschijnlijk reeds lang, minstens drie weken verkeert! Wanneer dat niet het geval ware geweest, zou hij natuurlijk naar het huis van Harvey zijn teruggekeerd. Er moet hem dus iets overkomen zijn, waardoor hij in dezen toestand is geraakt! Misschien kunnen een zorgvuldige verpleging en een operatie wonderen verrichten — maar om die te kunnen toepassen is het voor alles noodig dat ik hem grondig onderzoek! Ik zegen nu de omstandigheid, dat ik als ik het zou willen, als dokter zou kunnen praktiseeren en dat ik steeds de studie van de medische wetenschap heb aangehouden — naast en benevens mijn belangwekkend beroep!

Brand antwoordde niet, maar bekeek zwijgend met groeiende verbazing den bedelaar, die op de voorbank zat en zich naar het scheen op kinderlijke wijze vermaakte met de zwengel waarmee men de raampjes kon opdraaien.

Eindelijk hield de auto stil, nadat Raffles op de voorruit geklopt had.

Het was op dit uur van den nacht bijzonder stil in de Victoria Street en er waren dan ook

slechts zeer weinig voorbijgangers, die het drielicht zagen uitstappen.

De chauffeur kreeg een fooi, waaraan hij nog vele maanden later met vreugde en waardeering terugdacht en haastig namen Raffles en Brand den wedergevonden Denison tusschen hen in en voerden hem naar een donkere zijstraat, welke zij volgden, tot zij weder stilhielden voor een lage deur in een schutting, welke Raffles in een oogwenk geopend had met den reeds gereed gehouden sleutel, die hem nooit verliet.

Want dit huis in de Victoria Street met zijn drie uitgangen en zijn onderaardsche tunnel, die het verbond met de ondergrondsche werkplaats van het huis in de Cromwell Street, was hem reeds herhaalde malen van het grootste nut geweest.

Somtijds zagen de bureu eensklaps dat de rolgordijnen en de jalouzieën omhoog waren en dan meenden zij dat de ontdekkingsreiziger Brown van een zijner tochten was teruggekeerd — niet wetende, dat Brown en Raffles een en dezelfde persoon waren!

Enkele malen had Raffles hier bijna een volle week moeten vertoeven, teneinde de politie of een van zijn doods vijanden het spoor bijster te doen worden.

Het huis was als het ware een vesting en er was een vertrek waar zich een geheime kast bevond, ruim als een kamer en vol gehangen met allerlei kleedingstukken van generaalsuniformen tot matrozenpakken, pruiken en baarden, welke in geval van nood uitstekende diensten konden bewijzen.

Het was in dit huis, dat Raffles en Brand den bedelaar binnenvoerden.

Zij schreden snel met hem door een kleinen, donkeren tuin, waar een smal zandpad den weg moest wijzen naar de achterdeur en brachten hem toen naar een der slaapkamers op de eerste verdieping van het kleine huis, eenvoudig maar smaakvol ingericht.

En hier begon Raffles den bedelaar aan een zeer nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.

Hij tilde zijn oogleden op om de binnenzijde te bekijken, liet hem zitten en het eene been over het andere slaan, om daarop met de vlakke hand krachtig tegen de bovenste knie te slaan, bewoog een brandende kaars dicht voor zijn oogen heen en weer en begon hem toen op een zachten, overredenden toon eenige vragen te stellen. Weet je wie je bent, Denison? was de eerste vraag.

Er kwam geen antwoord — hetzelfde verwaasde lachje, dezelfde versuflte oogopslag.

— Weet je niet wie wij zijn?

Weer bleef het stil.

— Ga eens zitten!

Dit scheen Denison te begrijpen, al was het ook na eenige aarzeling en hij scheen eenigen tijd te moeten rondzoeken, voor hij ging zitten, ofschoon er vijf stoelen in het vertrek stonden en hij er slechts een voor het kiezen had.

— Van een volstrekte onnoozelheid is dus geen sprake! zeide Raffles op zachten toon tot Brand. Hij moet te redden zijn, dunkt mij! Wij zullen hem nu eens onderzoeken — heb je het bad gereed gemaakt, zooals ik je gevraagd heb?

— Het is goed warm!

— Laat hem dan een bad nemen, maar blijf bij hem, want ik weet volstrekt niet of hij in de badkamer geen ongelukken zal aanrichten, als hij daar alleen wordt gelaten!

Brand legde zijn hand op den schouder van den ongelukkige en bracht hem naar de aangrenzende badkamer.

Een oogenblik later bewees het geplas van het water, dat Denison zich gewillig had ontkleed, en zich thans reinigde — zeer waarschijnlijk voor het eerst in drie weken.

Twintig minuten later trad Brand weder binnen, Denison, onder den arm met zich meevoerende, die alleen in een soort kamerjapon gehuld was.

— Het was noodig, Edward — laat ik er niet meer van zeggen! zeide Brand, en hij kon er niets aan doen, dat hij bij die woorden een vies gezicht trok. Ik heb zijn hoofd en zijn haren ook eens goed gewasschen — en ik meen, dat ik daarbij achter en boven het oor aan de rechterzijde een soort van knobbel heb ontdekt die daar niet hoort!

Raffles keek verrast op en riep uit:

— Is dat waar?

Hij trad op Denison toe, betastte even zijn hoofd en zeide toen kortaf:

— Kaal scheren Brand — spoedig! Er zal toch wel een tondeuse in huis zijn?

— Natuurlijk, Edward! Dacht je dat zulk een nuttig voorwerp hier ontbrak! Ik zal het aanstonds gaan halen!

Hij trad een aangrenzend vertrek binnen en kwam bijna dadelijk weder terug met een gewone haarknipmachine, zooals de meeste kappers ze gebruiken.

Raffles nam het voorwerp van hem aan en begon met groote zorgvuldigheid en voorzichtig het hoofd van Denison zoo glad als een billardbal te knippen.

Binnen een kwartier was deze arbeid beëindigd.

En nu gleden nogmaals de tastende vingers van Raffles over den schedel van den wezenlooze, die de geheele bewerking rustig, zonder een woord te zeggen, aan zich had laten voorbijgaan.

Zijn gelaat had een ernstige uitdrukking, toen hij eindelijk op een onuitgesproken vraag van Brand zeide:

— Ik voel hier inderdaad een bult boven het rechteroor. De huid ziet rood en de knobbel is niet zuiver rond — maar het is of hij kantig is — kortom, ik heb den indruk dat onder de huid het schedeldek op deze plek gebroken is.

Brand slaakte een kreet en riep:

— Een moordanslag dus?

— Daar moet ik voor vreezen, Brand!

— En — denk je dat deze sufheid van dien zwaren slag op het hoofd het gevolg kan zijn?

— Dat is zoo goed als zeker! Men heeft hem terzijde van het hoofd geraakt met een zwaar voorwerp, waarschijnlijk een looden knuppel, en men heeft hem voor dood achtergelaten. En de slag zou hem misschien ook wel hebben gedood, als hij niet zulk dik haar had gehad, hetwelk de kracht van den slag gedeeltelijk te niet deed. Toch werd het schedeldek gebroken en de hersens werden aangedaan, en wel in zoodanige mate, dat de ongelukkige alle besef verloor van zijn identiteit en niet meer wist wie of wat hij was.

— Maar hoe kan hij in dezen toestand geraakt zijn, Edward?

— Dat is nu niet meer zoo moeilijk op te lossen, dunkt mij! Weliswaar droeg hij waarschijnlijk goede kleederen, toen de aanslag op hem gepleegd werd, maar vermoedelijk is hij in handen gevallen van gewetenlooze lieden, die hem geëxploiteerd hebben en hem hebben uitgezonden om te bedelen, na hem eerst in vodden te hebben gestoken.

— Dan moeten wij aannemen, dat de politie volkomen onkundig is gebleven van den overval! hernam Brand. Want wanneer die er tijdig bij was geweest en zijn portefeuille had doorzocht, dan had zij daarin natuurlijk spoedig zijn naam en adres gevonden en reeds den volgenden dag zou Francis Denison naar zijn eigen huis zijn overgebracht, of in een ziekenhuis zijn opgenomen.

— Ik denk dat de politie er zich niet mede bemoeid heeft, en dat de lieden, die den jongen man hebben meegenomen, hem hebben gevonden, nog voor de politie ter plaatse was.

Er zijn stille en donkere gedeelten op den weg van het huis van Harvey naar dat van de oude mevrouw Denison, en ik kan aannemen dat een verslagene daar uren achtereen kan neerliggen voor men hem ontdekt. Een ding is mij niet duidelijk, en dat is de reden die tot dezen overval heeft geleid!

— Wel, ik geloof niet dat de reden zoover is te zoeken, Raffles! hernam Brand. Francis

zal veel geld bij zich hebben gehad en de bandieten, die hem aanvielen, hebben hem bestolen.

Raffles schudde echter het hoofd en zeide:

— Die verklaring voldoet mij niet! De archivaris van Harvey werd zeker goed betaald, maar dat hij zeer veel geld bij zich zou hebben, zooveel, dat het een nachtelijke aanranding wettigde, dat komt mij niet waarschijnlijk voor! Voor het overige — in een stad als Londen worden, dat moet ik erkennen, herhaaldelijk menschen neergeslagen terwille van een gouden horlogeketting, een ring of een dasspeld! Misschien kan Francis ons zelf wel nader inlichtingen geven, wanneer hij bij kennis is gekomen.

— Je gelooft dus dat het mogelijk is, hem zijn geheugen terug te geven? riep Brand opgewonden uit.

— Ik denk zelfs dat het zeer gemakkelijk zal zijn, mijn waarde! Een beensplinter is gedeeltelijk de hersens binnengedrongen, en wanneer ik dien slechts verwijder en aldus de drukking op de hersens ophef, dan geloof ik zeker, dat er bijna onmiddellijk herstel zal intreden. Laten wij maar aanstonds aan het werk gaan. Ik meen dat ik hier alles heb wat noodig is, om zulk een operatie te kunnen verrichten.

— Ik ga er mij dadelijk van overtuigen, Edward! zeide Brand.

— Dan zal ik ondertusschen onzen patiënt te bed brengen! hernam Raffles.

Brand verliet het vertrek en zocht in een andere kamer, totdat hij uit een kast een fraaie notenhouten kist te voorschijn had gebracht, die een volledig stel chirurgijns-instrumenten bevatte, een blikken trommel met verbandmiddelen, een flesch chloroform — kortom alles wat er noodig was, teneinde zelfs de moeilijkste operatiës te kunnen verrichten.

Met deze voorwerpen beladen keerde hij weder naar het andere vertrek terug en vond daar Francis reeds in een nachthemd gekleed op het groote bed neerliggen, nog altijd onnoozel glimlachend en niets begrijpend van hetgeen er met hem geschiedde.

Raffles trok zijn jas en vest uit, schoot een

witte werkjas aan, reinigde met de grootste zorgvuldigheid zijn handen en ging toen, door Brand bijgestaan, aan het werk.

De patiënt werd zonder eenige moeite onder narcose gebracht en aanstonds begon Raffles met de moeilijke operatie.

Hij verwijderde voor een deel de huid boven het oor en het bleek hem al spoedig dat hij goed gezien had — het been van den schedel was op deze plaats verbrijzeld en om zoo te zeggen ingedeukt, waardoor de hersens geraakt waren.

Ruim een uur lang bleef Raffles bezig met zijn fijne zagen en pincettes, en toen slaakte hij een zucht van verlichting en hield een stukje been omhoog, terwijl hij zegevierend zeide:

— Dit was de boosdoener, Brand! En zie nu eens, hoe teer wij menschen toch zijn gebouwd, dat zulk een onnoozel stukje been, nauwelijks een centimeter in oppervlakte, in staat is zulke groote verwoestingen in ons denkleven aan te richten!

Met de grootste zorgvuldigheid werd de wonde gesloten, het stukje schedelbeen werd nauwkeurig in de oorspronkelijke opening gepast, de huid werd weder op haar plaats gelegd en gehecht, en ten slotte werd de wonde verbonden.

En bij dat alles hielp Brand als een volleerde assistent.

— Ik ben benieuwd of de operatie geslaagd is! begon Brand, na een blik op het bleeke, strakke gelaat van den bewustelooze te hebben geslagen.

— Ik geloof te mogen zeggen, Brand, dat ik er bijna zeker van ben! antwoordde Raffles. Francis heeft altijd een zeer sterk gestel gehad, en ik ben er van overtuigd, dat hij de gevolgen van den aanslag zeer spoedig te boven zal zijn. En nu kunnen wij gerust gaan slapen, want de narcose zal nog minstens acht uren nawerken. Hiernaast is een vertrek, waar wij een paar veldbedden kunnen opslaan, en als wij de tusschendeur openlaten, kunnen wij onzen patiënt dadelijk te hulp komen, wanneer hij wakker mocht worden.

HOOFDSTUK IV.

LICHT IN DE DUISTERNIS.

Alvorens zich echter ter ruste te begeven, vermomde de beide vrienden zich, op aandringen van Raffles, die het niet noodig vond, dat Francis Denison, die Lord Aberdeen goed kende,

zijne Lordschap, wanneer hij tot bewustzijn kwam, in deze zonderlinge omstandigheden zou aantreffen.

Daarenboven begon zich bij Raffles een ze-

kere argwaan te ontwikkelen, de zekerheid, dat er achter dezen aanslag heel wat meer zat, dan hij oorspronkelijk meende en dat hij in zekeren zin in verband stond met de zonderlinge verdwijning van het Poolse handschrift.

Maar toen ook konden de beide vrienden bijna acht uren aan een stuk slapen, alvorens zij gewekt werden door een zwakken kreet van verbazing, die uit het naburig vertrek klonk.

In een oogwenk was Raffles overeind, schoot een kamerjas aan en trad het aangrenzende slaapvertrek binnen, op den voet gevolgd door Brand.

Door een kier van de gordijnen drong het zonlicht naar binnen en het was licht genoeg om te kunnen zien dat Denison overeind in zijn bed was gaan zitten, met de hand aan het verbonden hoofd en in de grootste verbazing om zich heen zag.

Raffles trad op het venster toe, schoof met een snelle beweging het gordijn nog wat verder open en wendde zich toen glimlachend tot den patiënt met de vraag:

— Hoe gevoelt gij u thans, mijnheer Denison? Zeker nog een weinig zwak? Stel u gerust — een stevige maaltijd zal uw krachten spoedig herstellen.

De zieke keek Raffles ten uiterste verbaasd aan en mompelde toen:

— Waar ben ik hier toch? Wie zijt gij? Wat is er met mij gebeurd?

— Op die vragen zult gij spoedig genoeg antwoord krijgen, mijnheer Denison! Sta mij nu eerst toe dat ik uw pols eens voel! Nu, dat laat niets te wenschen over! Zie mij eens aan! Goed zoo. Uw oogen staan helder — heel anders dan gisteravond! En zeg mij nu eens, mijnheer Denison — kunt gij u herinneren wat er — — niet lang geleden met u gebeurd is?

Denison bracht weder de hand aan het hoofd, scheen niet zonder eenige moeite zijn gedachten te verzamelen, waarbij Raffles hem aandachtig gadesloeg en antwoordde toen plotseling:

— Zeker weet ik het! Men heeft mij verraderlijk overvallen en mij zoo zwaar op het hoofd getroffen, dat ik bewusteloos neerzank!

— En — wanneer is dat geschied?

— Wel, het moet gisteravond geweest zijn!

Raffles wisselde een snellen blik met Brand, die eveneens was binnen gekomen en wendde zich toen tot Denison met de woorden:

— Het is heel wat vroeger gebeurd, mijnheer Denison! Drie weken geleden werd gij aangevallen!

De jonge man slaakte een kreet van ongeloof en herhaalde toen zijn vraag van zooven:

— Maar hoe kom ik hier? Wat is er dan met mij geschied? Wiet zij gij?

— Wie wij zijn — zult gij waarschijnlijk pas later hooren, mijnheer Denison! Het doet er ook niet veel toe, dat verzeker ik u! Maar hoe gij hier komt en wat er met u geschied is, dat zal ik u gaarne vertellen!

En nu begon Raffles hem te verhalen wat er den vorigen avond op de Westminster Bridge was voorgevallen en hoe hij hem daar had aangetroffen in de plunje van een bedelaar.

De jonge man had met de grootste verwondering toegeluisterd en toen Raffles zijn kort verhaal beëindigd had, riep hij uit:

— Dan moet ik u in de eerste plaats mijn dankbaarheid betuigen, mijnheer! Dan hebt gij mij aan de samenleving teruggegeven? Gij hebt opnieuw een mensch van mij gemaakt — ik was weinig beter dan een dier naar het schijnt, een redeloos dier, dat nauwelijks zelf weet dat het leeft!

En eensklaps barstte hij in tranen uit — de terugslag op al het lijden, dat hij doorstaan had en ook een gevolg van de al te heftige vreugde, die hem bevangen had, nu hij als het ware herboren was.

Brand wilde vlug op hem toetreden, maar Raffles weerhield hem met een gebaar en fluissterde:

— Laat hem maar — het zal goed voor hem zijn!

Maar Francis scheen zich spoedig te schamen voor wat hij als een uiting van zwakheid beschouwde.

Hij wendde zich tot Raffles en zeide verlegen:

— Duid het mij niet ten kwade, mijnheer — ik denk aan zoovele dingen — ik denk aan mijn lief oud moedertje — en — en — —

— En aan nog een andere dame! vulde Raffles glimlachend den zin aan. Gij behoeft mij niet zoo verwonderd aan te zien, mijnheer Denison — wij zijn van veel dingen op de hoogte!

Er vertoonde zich een flauwe bloos op de ingevallen wangen van den jongen man, maar in zijn stem klonk verbazing, toen hij zeide:

— Gij schijnt mij dus te kennen? Welzeker — want gij noemt mij bij den naam!

— Ik ken u inderdaad! Maar nu moogt gij niet meer praten — ga weder liggen en geef uw wonde tijd om te genezen! Gij moogt ook nog niet al te ingespannen nadenken, dat is beter! Later kunt gij immers dubbel en dwars uw schade inhalen. Maar vanavond kom ik terug, en vraag u, om mij eenige mededeelingen te doen. Daarop zult ge mij zeker wel willen antwoorden?

— Vraagt gij dat nog, terwijl gij mij het leven gered hebt? riep Francis Denison aangedaan uit, terwijl hij de hand van Raffles greep. Natuurlijk wil ik u alles mededeelen, wat ik zelf

weet — en ik beloof u dat ik mij rustig zal houden! Gij zijt natuurlijk een geneesheer?

— Een geneesheer ben ik ook! antwoordde Raffles met een flauwen glimlach. De operatie had echter niet zoo heel veel om het lijf. Over een paar dagen zult gij zeker weder de oude zijn, maar die plek daar aan uw hoofd zal in de eerste weken nog wat zwak blijven — de wonde moet zich geheel en al sluiten en de beenderen moeten aan elkander groeien. Gij zult u dus in acht moeten nemen. En nu zullen wij eens een stevigen maaltijd voor u bereiden!

De beide vrienden wilden zich reeds verwijderen, toen Francis uitriep:

— Een oogenblik, mijnheer! Gij zijt zoo goed voor mij geweest, dat ik u dit nog wel durf vragen! Mijn lieve moeder moet wel vreeselijk ongerust zijn, of liever, zij moet gelooven dat ik dood ben! Zoudt gij haar heel voorzichtig op de hoogte willen brengen van mijn lot?

— Dat beloof ik u, Denison! antwoordde Raffles. En — zijn er misschien nog anderen, aan wie ik kan mededeelen, dat gij terug zijt gevonden?

Opnieuw steeg een blos in de magere wangen van den aan het leven teruggegevene op, toen hij zeide:

— Natuurlijk zou ik dat op zeer hoogen prijs stellen, mijnheer — al moet ik u eerlijk bekenen, dat ik volstrekt niet begrijp, hoe het mogelijk is, dat gij weet. . . . wat ik een diep geheim achtte en waarvan alleen mijn oud moedertje op de hoogte is!

— Laten wij zeggen dat ik het niet wist, maar dat ik het slechts vermoedde! hernam Raffles glimlachend. Bovendien, het is toch noodzakelijk dat mijnheer Harvey op de hoogte wordt gebracht. Hij zal toch altijd nog wel belang in uw lot stellen!

— Dat is waar ook! riep Denison plotseling uit. Ik kan nog niet zoo vlug denken — het is alsof er heel langzaam een gordijn voor mijn geest wordt opgetrokken! Het valt mij nu pas in. Is mijn plaats reeds weder ingenomen?

— Ja, dat moet ik u tot mijn spijt bevestigen, waarde Francis! Een week na uw geheimzinnige verdwijning, toen het als zeker moest worden aangenomen, dat gij door een noodlottig ongeluk getroffen waart, heeft mijnheer Harvey een nieuwen archivaris in dienst moeten nemen.

De jonge man slaakte een zucht en liet zich achterover in de kussens vallen, terwijl een smartelijke trek op zijn gelaat verscheen.

Raffles, die volkomen begreep wat er in hem omging, trad op hem toe, greep zijn hand en zeide:

— Laat u dit niet al te zeer verontrusten! Ik denk dat alles wel in orde zal komen! En

nu moogt gij werkelijk niet langer spreken, het zou u te zeer vermoeien. Tracht liever te slapen, dat is de beste medicijn die er op het oogenblik voor u bestaat!

Hij knikte den jongen man nog eens toe en verliet daarop met Brand het vertrek, tencinde voor het ontbijt te gaan zorgen.

Francis Denison kreeg een maaltijd: gebakken eieren en ham, visch en geroosterd brood, en beloofde toen, zijn best te zullen doen om te gaan slapen — maar hij wist zelf zeer goed, dat daar wel weinig van zou komen, omdat zijn geest te zeer vervuld zou zijn van de wonderlijke gebeurtenis, die hem was wedervaren, van het meisje dat hij liefhad en vooral ook van zijn geheimzinnigen redder, die zijn naam niet scheen te willen noemen, die hij nooit tevoren gezien had en die hem toch heel goed scheen te kennen.

Raffles echter verliet het huis, na aan Brand de noodige instructies te hebben gegeven en ging zich kwijten van de moeilijke en toch zoo blijde taak, de oude mevrouw Denison langzaam en voorzichtig te gaan mededeelen, dat de zoon dien zij zoo innig liefhad, nog in leven was en volkomen buiten gevaar.

Hij liet de oude vrouw in tranen maar innig gelukkig achter, na haar stellig te hebben beloofd, dat zij nog dienzelfden middag haar zoon zou zien, daar er volstrekt geen bezwaar tegen was, hem met de noodige voorzorgsmaatregelen over te brengen naar het kleine huis, dat de oude dame met een zuster van den jongen man bewoonde.

Vervolgens liet hij zich met een huurauto naar het huis van Harvey rijden.

De deur werd hem geopend door een bediende dien hij reeds kende, maar die in hem zeker niet Lord William Aberdeen vermoedde.

— Ik zou gaarne aanstonds je meester willen spreken, vriend, zeide Raffles — het is nog wel geen twaalf uur, maar het betreft een belangrijke zaak, — er is nieuws van mijnheer Francis Denison, den voormaligen archivaris!

De bediende slaakte een kreet van verbazing en liep haastig heen, nadat hij den bezoeker in de ontvangsalon had gelaten.

Slechts weinige minuten later trad Jesurun Harvey zeer opgewonden het vertrek binnen, maar hij was niet alleen — Alice volgde hem op den voet, met een bleek gezichtje, maar oogen die van innige vreugde glansden.

— Wat zegt William mij daar, mijnheer? riep Harvey reeds op den drempel uit. Kunt ge mij wat mededeelen van Denison? Hebt gij bericht van hem? Hij leeft dus?

— Hij leeft en hij is gezond, mijnheer Harvey! antwoordde Raffles.

En voor de derde maal dien dag deed hij het omstandig verhaal van de ontmoeting met den bedelaar op de Westminster Bridge en hetgeen daar op gevolgd was.

Harvey had met gebogen hoofd toegeluisterd, nu en dan een schuinschen blik op zijn dochter werpend en zeide, toen Raffles zweeg:

— Nu, dat doet mij voor den jongen en voor zijn moeder natuurlijk veel genoegen! Ik was over hem tevreden — hij deed altijd meer dan ik recht had van hem te eischen! Het is jammer — dat zijn plaats is ingenomen!

— Neemt u Francis — neemt u mijnheer Denison dan niet terug, vader? riep Alice uit, die met groote ontroering naar het verhaal van Raffles had geluisterd.

— Je moet zelf begrijpen dat dat niet gaat, kind! antwoordde Harvey kortaf. Ik heb nu Henry Cole, die ook zeer goed voor zijn werk is — en die kan ik niet dadelijk op straat zetten! Het is zeer onaangenaam voor Denison, maar..

— Neem mij niet kwalijk, mijnheer Harvey, maar hoe staat het eigenlijk met Cole? hernam Raffles. Is hij geheel hersteld?

— Nog niet! Ik heb hem een week verlof toegestaan, om geheel van den schok te bekomen!

— Een week verlof voor een weinig chloroform? riep Raffles verrast uit. Nu, dat pleit voor uw goed hart! Ik heb Denison gisteravond ook chloroform toegediend, maar ik verzeker u dat hij thans reeds weder zoo frisch als een hoentje is! Waar is Cole nu? Gij moet het mij niet kwalijk nemen, maar ik zou hem zeer gaarne een paar vragen gesteld hebben in verband met den diefstal van het document!

— Gij zijt dus een detective? riep Harvey uit.

— Zoo kunt ge mij desverlangd noemen, mr. Harvey! antwoordde Raffles glimlachend. Het komt er in het geheel niets op aan, alles welbeschouwd! Wilt ge mij antwoord geven op mijn vraag?

— Cole verklaarde mij dat hij die week ging doorbrengen bij een familielid op het platteland — ergens in Wales. Ik weet het trouwens ook niet nauwkeurig. Cole is ongeveer een uur geleden afscheid komen nemen.

Raffles dacht nog een oogenblik na en nam toen eenigszins overhaast afscheid, vader en dochter in groote verbazing achterlatend en zich afvragend, wie toch wel die onbekende bezoeker had kunnen zijn, die zooveel belang scheen te stellen in het lot van Denison.

In diepe gedachten verzonken en hoe langer hoe vaster overtuigd, dat de diefstal van het Poolsche handschrift heel wat meer om het lijf had dan Scotland Yard verkoos aan te nemen, aanvaardde hij den terugweg naar het huis in

de Victoria Street, en hij vond daar Denison in een rustige sluimering, terwijl Brand met een boek aan het voeteneinde van het bed gezeten was.

Raffles kwam op de teenen loopend binnen, en Brand ging hem tegemoet en fluisterde:

— Hij slaapt al een paar uren — zie je wel dat er reeds wat kleur op zijn gelaat begint te komen?

— Hij zal over een paar dagen volkomen genezen zijn, Brand! zeide Raffles. Wat be-teekent eigenlijk een gat in het hoofd voor zoo'n sterken knaap! Hij zal er nog eenigen tijd een weinig pijn aan hebben, en dat is alles! Maar ik wist dat, zoodra de drukking op de hersens was opgeheven, zijn geest weder volkomen normaal zou zijn. Ik heb zijn moeder beloofd dat wij hem vanmiddag naar haar huis zullen overbrengen en dat zal hem wel veel genoegen verschaffen. Wij zullen echter wachten tot hij uit zichzelf weder wakker wordt, want hoe meer hij slaapt, hoe beter het voor hem is.

Een uur later ontwaakte Denison en het was duidelijk te zien, dat zijn beterschap als het ware zienderoogen toenam.

Hij nuttigde met smaak de lunch, welke Brand voor hem bereid had en zijn oogen begonnen vochtig te glanzen, toen Raffles hem mededeelde, dat hij nog dienzelfden middag vervoerd zou worden naar het huis van zijn moeder.

Met opzet wachtte Raffles tot de duisternis geheel was ingevallen, want het was voor alle dingen beter, dat Denison het huis niet leerde kennen, waarin het toeval hem gebracht had.

Tegen half zes kwam er een auto voor, bestuurd door den trouwen chauffeur van John Raffles, James Henderson, een man van geweldigen lichaamsbouw en van een zeldzame spierkracht.

Het toeval was Raffles gunstig, want niet alleen was het reeds bijna een uur donker, maar het miste ook een weinig en het was volkomen onmogelijk, zelfs voor iemand die de Victoria Street bewoonde, de straat te herkennen.

Denison scheen hier ook volstrekt geen moeite voor te doen, maar stapte gesteund door Raffles en Brand haastig op de wachtende auto toe, daar al zijn gedachten in beslag schenen te worden genomen, door het vooruitzicht aanstonds zijn moeder in de armen te kunnen sluiten.

De tocht duurde bijna een uur, en eindelijk stond de auto stil voor het kleine huis, waar de oude Mevrouw Denison woonde.

Raffles opende het portier en zeide glimlachend tot zijn beschermeling:

— Nu laten wij u alleen mijn waarde Denison — wij denken er natuurlijk niet aan, tegenwoordig te zijn bij het wederzien met uw moeder

en uw zuster. Maar wij houden u aan uw belofte om ons vanavond een en ander mede te deelen aangaande zaken, die ons zeer veel belang inboezemen! Als gij het goed vindt, dan komen wij om acht uur even terug.

— Ik reken zelfs vast op uw komst, mijne heeren! riep Francis uit. Mijn moeder moet nader kennis met u maken — zij zal verrukt zijn, u goed te leeren kennen!

Een eigenaardige glimlach plooid de lippen van den Grooten Onbekende, toen hij op zachten toon zeide:

— Denkt gij? Nu, het is mogelijk! Tot straks dan!

En de auto reed weg.

Raffles en Brand dineerden in een hotel op ongeveer tien minuten afstand gelegen, en het spreekt vanzelf dat het onderwerp van het gesprek in hoofdzaak werd geleverd door het avontuur van Francis Denison en den diefstal van het Poolsche handschrift — twee zaken, waartusschen Raffles nog steeds verband bleef zoeken, zonder dat Brand begreep waarom.

— Ik weet niet wat er in deze aangelegenheid is, dat mij niet bevalt! zeide Raffles langzaam, terwijl hij zich achterover in zijn stoel liet vallen en den rook van zijn zooeven opgestoken sigarette volgde. Die Cole bijvoorbeeld — dat is een figuur, die mij weinig aanstaat, en ik kan toch onmogelijk zeggen waarom! Vind je het zelf niet vreemd, dat een jonge man, die van werken houdt, niet minder dan een week verlof vraagt, om te bekomen van de gevolgen eener simpele bedwelming?

— Het is inderdaad wel wat lang, Edward — maar Cole is misschien toch wel wat lui uitgevallen! antwoordde Brand schouderophalend.

— Hij was niet lui, zeg ik je! Harvey raakte juist nooit uitgesproken over zijn werkkraft. En dan — de man was pas een paar weken in dienst!

— Wat bedoel je nu eigenlijk met dat alles, Edward? vroeg Brand. Wat denk je? Geloof je soms, dat die Cole meer weet van de zaak — dat hij medeplichtig kan zijn?

— Dat durf ik niet zeggen! Men moet echter met alles rekening houden! Maar het is reeds kwart voor achten — laten wij nu maar naar Denison terugkeeren.

Brand betaalde de rekening, de beide vrienden stonden op en buiten vonden zij Henderson met de auto reeds op hen wachten.

— Naar hetzelfde huis, waar je dien jongen man zooeven hebt afgezet, James! beval Raffles, met den voet op de treeplank.

Tien minuten later stond de auto weder stil, de twee vrienden stapten uit en de deur werd

hen op hun schellen geopend door een allerliefst jong meisje, dat in haar gelaatstrekken aanstonds de verwantschap met Francis Denison verried.

Haar broeder had haar zeker een goede beschrijving gegeven van Raffles en diens metgezel, want zij riep dadelijk met een blos van vreugde uit:

— Kom toch spoedig binnen, heeren, wat ik u verzoeken mag, want Francis wacht u met het grootste ongeduld!

Raffles en Brand volgden het jonge meisje naar een eenvoudig maar smaakvol gemeubeld vertrek, waar zij mevrouw Denison en Francis aantroffen.

Beiden stonden aanstonds op om de gasten te begroeten, die op zulk een zonderlinge wijze eensklaps in het leven van den jongen man waren getreden en die hem als het ware uit een vreeselijken, duisteren afgrond hadden gered.

Spoedig waren allen gezeten en toen begon Raffles:

— Waarde Francis — ik ben hier gekomen, niet alleen om mij te vergewissen van uw toestand, die, zooals ik tot mijn blijdschap zie, onmogelijk beter kon wezen, de omstandigheden in aanmerking genomen, maar ook ten einde u eenige vragen te stellen, waarvan de beantwoording mij zeer veel belang inboezemt. Ik ben er van overtuigd, dat gij u nieuwsgierig afvraagt, wie wij toch wel mogen zijn — maar gij zult voorloopig genoeg moeten nemen met de verklaring, dat gij het wellicht binnenkort zult vernemen. Ik ken u reeds sedert eenigen tijd, al hebt ge mij waarschijnlijk nooit te voren gezien! En nu mijn vragen!

Raffles dacht even na en zeide toen:

— Wanneer ik mij niet vergis, zijt gij ongeveer een jaar in dienst van Jesurun Harvey, nietwaar?

— Iets meer dan een jaar, mijnheer! antwoordde de jonge man.

— Mag ik vragen of gij op de hoogte zijt van de oude talen?

— Wanneer ik dat niet was, mijnheer, dan zou ik het zeker niet gewaagd hebben, mij als archivaris aan te bieden en zeker niet bij Harvey, van wien het bekend is, dat hij talrijke kostbare handschriften in de doode talen bezit! Ik ken niet alleen Latijn en Grieksch, maar ik heb een studie gemaakt van alle soorten Latijn, niet alleen het moderne, maar ook de afwijkende taal, die in de middeleeuwen gebruikt werd door de geleerden!

— Dat dacht ik ook wel! hernam Raffles. Droeg Harvey u wel eens het aanschaffen van oude boeken op?

— Dat niet, maar hij nam mij toch steeds

mede, wanneer hij op een of andere veiling een oud manuscript, een atlas of iets dergelijks wilde koopen.

— Gij zijt er dus ook bij geweest, toen hij het handschrift van den Poolschen monnik kocht?

— Ja, mijnheer, daar was ik bij tegenwoordig! antwoordde Francis en het scheen Brand toe, alsof hij even gearzeld had.

Ook de scherpe blik van Raffles had deze aarzeling aanstonds opgemerkt.

Hij deed echter alsof hij de lichte verwarring van den jongen man niet had opgemerkt en vervolgde:

— Ik denk er natuurlijk niet aan om onbescheiden te zijn en als gij mijn vraag niet wilt beantwoorden, dan zal ik u dat volstrekt niet kwalijk nemen. Ik wilde echter gaarne weten, van wien Harvey dat stuk heeft gekocht.

— Van een domoor, mijnheer, die er volstrekt de waarde niet van kende! antwoordde Francis. De man wist volstrekt niet welken schat hij in huis had.

— En toch vroeg hij 500 pond voor het handschrift? hernam Raffles verwonderd.

— Pardon — oorspronkelijk vroeg hij dat niet! antwoordde Francis, wiens verwarring blijkbaar toenam.

Raffles drong niet verder aan.

Eensklaps viel het hem te binnen wat hij in een der bladen gelezen had, namelijk dat de eigenaar van het document aanvankelijk 5 pond voor het stuk gevraagd had en zijn eisch pas honderdmaal had verhoogd, toen een kenner tusschenbeide kwam en zeide, dat hij het niet voor minder mocht laten.

Hij behoefde er nu niet langer meer aan te twifelen — Francis Denison was die kenner geweest.

Hij had het onmogelijk met zijn eerlijkheid overeen kunnen brengen, den eigenaar van het boek te laten bestellen en hij had hem zeker in het geheim gewaarschuwd!

Intusschen ging Francis voort:

— Ik moet u echter zeggen, dat ik den eigenaar den volgenden dag toevallig nogmaals sprak en dat hij mij toen met een teleurgesteld gezicht mededeelde, spijt te hebben van den verkoop — een ander had hem reeds 700 pond voor het boek geboden!

Raffles kon een beweging van verrassing nauwelijks weerhouden, maar hij beheerschte zich en zeide:

— Dat is zeker verwonderlijk genoeg, vindt gij dat zelf ook niet? Wat dunkt u — was het boek wel 700 pond waard?

Francis aarzelde weder even met zijn antwoord en zeide toen:

— Dat is niet zoo gemakkelijk te beantwoorden! 700 pond is een groot bedrag — maar als men rijk is en het voor dergelijke zeldzame handschriften over heeft, dan — —

Hij voltooide den zin niet, maar ging voort:

— Het scheen den man die het manuscript had willen koopen zeer aan het hart te gaan, dat het reeds in andere handen was overgegaan. Hij vroeg wie het gekocht had en vertrok, blijkbaar zeer teneergeslagen.

— Welzoo! Nu, dat alles klinkt vrij natuurlijk! En zeg mij nu eens of gij tijd hebt gehad dat handschrift van het begin tot het einde door te lezen.

— Dat deed ik reeds den eersten avond den besten — ik heb altijd bijzonder veel belang gesteld in dergelijke oude paperassen!

— En — wat bevatte het handschrift?

— Het was een verhaal, een relaas van hetgeen er in Polen geschiedde tijdens de laatste jaren der regeering van Boleslow V. Het was van de hand van een monnik, Sandetzky geheeten, vroom van aard en wiens ware naam was graaf Kerbajef! Hij bleef eenige jaren in het klooster en ook van zijn verblijf aldaar geeft hij een beschrijving.

— Bevatte het manuscript anders niets — bezin u eens goed! hernam Raffles, terwijl hij Francis scherp aankeek.

De jonge man dacht een oogenblik na en antwoordde toen haastig:

— Ja, nu herinner ik het mij — het handschrift eindigde met een voor mij volkomen raadselachtige, eveneens in het Latijn gestelde mededeeling in geheimschrift, terzijde van een soort plattegrond, met eenige lijnen aangegeven!

— Ik wist het wel! mompelde Raffles voor zich heen en zijn oogen verkregen een eigenaardige scherpte.

Even bleef het stil in het vertrek.

Francis was blijkbaar zeer verbaasd over de vragen, welke zijn onbekende vriend hem stelde.

Raffles was de eerste die weder sprak.

— Gij zoudt de lieden, die u hebben aangevallen zeer waarschijnlijk niet herkennen?

— Neen mijnheer! Het was donker en de overval geschiedde zoo plotseling, dat ik slechts vaag onduidelijk figuren heb kunnen onderscheiden.

— Kent gij Cole, den man die u opvolgde als bibliothecaris?

— Neen, ik ken zelfs den naam niet. Zijn portret staat overigens, naar ik gezien heb, in de „Daily Mail"! Hier is het!

En met een vlugge beweging schoof hij Raffles het veelgelezen blad toe en wees met den

wijsvinger naar het portret van Henry Cole.

Raffles bekeek het portret nogmaals, ofschoon hij het den dag te voren reeds beschouwd had en Brand, die hem aandachtig gadesloeg, zag eensklaps een korte rilling over zijn gelaat loopen, terwijl zijn oogen een metaalachtigen glans kregen.

En aanstonds begreep hij, dat de Groote Onbekende zich op datzelfde tijdstip herinnerde waar hij dat gelaat vroeger gezien had en wie Cole was!

Hij wachtte er zich echter wel voor een opmerking in dien geest te maken, daar hij volstrekt niet wist, wat Raffles voornemens was en hij zijn plannen niet in de war wilde sturen.

Raffles had zich intusschen reeds weder hersteld, wierp het blad met een onverschillig gebaar neer, en zeide:

— Ik denk dat gij wel weder in dienst zult treden bij Harvey, waarde Denison!

— En Cole — zou hij dien man wegzenden? riep Francis verwonderd uit.

— Hij zal hem niet behoeven weg te zenden mijn waarde — want ik geloof niet dat Cole nog ooit bij hem terugkeert! Hij zal waarschijnlijk zwaar ziek worden — of de dokter zal hem verbieden, het beroep van archivaris uit te oefenen, of iets dergelijks!

Francis keek Raffles in de grootste verbazing aan, en riep toen uit:

— Maar lieve hemel — hoe kunt gij dat weten?

— Oh, het is maar een soort voorgevoel!

antwoorde Raffles glimlachend. Ik denk echter wel dat het zal uitkomen! En nu moeten wij aan ons bezoek een einde maken, waarde Denison, en ik zou u sterk aanraden, u spoedig naar bed te begeven en rust te nemen! Wat ons betreft — gij zult wel spoedig van ons hooren, misschien reeds over eenige dagen!

Nadat er nog eenige plichtplegingen waren gewisseld, namen Raffles en Brand afscheid, met de belofte, binnen eenige dagen hun bezoek te herhalen.

Zoodra zij op straat stonden, barstte Brand uit:

— Ik heb het daarginds moeilijk kunnen doen maar nu zou ik je toch eindelijk wel eens willen vragen, Edward, wat je nu eigenlijk vermoedt en wat je weet!

— Dat zal ik je in een paar woorden mededeelen, Brand! antwoordde Raffles lakoniek. Henry Cole is lid van de bende der Raven, zooals ge weet een gevaarlijk misdadigersgenootschap, waarmede ik reeds in aanraking ben geweest, en het handschrift van den Poolschen monnik bevat zonder den minsten twijfel aanwijzingen betreffende zijn bezittingen, die in het klooster van Kalich begraven zijn! Cole en zijn medeplichtigen zijn daar achter gekomen, zij zullen den schat gaan halen — maar zij hebben buiten John Raffles gerekend, want ik ben voornemens ook een duit in het zakje te doen, of liever den geheelen zak met alle duiten er in tot mij te nemen, wanneer het mij ook eens veroorloofd moge zijn, een onzinnige woordspelling te maken.

HOOFDSTUK V.

DE WEDLOOP MET DE SCHATGRAVERS.

Het was wel reeds bijna een kwartier later, en de auto, door James Henderson bestuurd voerde de beide vrienden weder naar de Cromwell Street terug, toen Brand eindelijk genoeg van zijn verbazing en ontsteltenis bekomen was om uit te roepen:

— Dat kun je toch zeker niet meenen, Raffles! Je wilt den spot met mij drijven!

— Ik meen het integendeel in vollen ernst! Met geldzaken spot ik nooit, dat weet je!

— Maar het is een slag in de lucht! riep Brand wanhopig uit. Je hebt volstrekt geen houvast — je weet niets, je kunt slechts vermoeden!

— Maar mijn vermoedens berusten op een hechten grondslag, Brand! hernam Raffles bedaard. Dat zul je mij zelf moeten toestemmen,

wanneer je maar even logisch nadenkt. Ik zeide je zooeven, wie Cole is. Gisteren herkende ik hem niet dadelijk, maar nu ik zooeven zijn gelaat voor de tweede maal zag, schoot het mij eensklaps te binnen — ik had dat smalle bleeke gelaat met die stekende oogen eenmaal gezien in een dievenhol, en onderaardsche vergaderzaal, waar alle leden van de bende der Raven des nachts bijeen kwamen, ten einde, naar ik mij meen te herinneren, over de verkiezing van een nieuw bestuur te beraadslagen. Hij was onder de aanwezigen, hij voerde zelfs het woord — hij had een met goud geplombeerden tand in de bovenkaak — dat staat mij nog duidelijk voor den geest, omdat mijn aandacht er door werd afgeleid van hetgeen hij zeide — en ik heb dien gouden tand nog pas vijf dagen gele-

den bij Cole gezien, toen hij op de Club verscheen! Welnu, wil jij het mij eens verklaren, hoe het komt, dat een lid van een dievenbende archivaris wordt bij een man als Harvey?

— Hij kan misschien zijn leven gebeterd hebben! opperde Brand, maar hij deed het zonder veel overtuiging.

Raffles haalde ongeduldig de schouders op en hernam:

— Wij moesten de zaak nu liever niet op het gebied der fabelen brengen! Dat is te dwaas om alleen te loopen, wanneer wij het beschouwen in verband met wat er later is geschied! Het kan nu gerust als zeker worden aangenomen, dat Cole wel bedwelmde is — maar door een medeplichtige! Hij wilde zichzelf een alibi verschaffen en dat zou hem ook wonderwel gelukt zijn, als ik eens niet mijn neus in de zaak had gestoken en vooral als het toeval ons gisterenavond Francis Denison niet had doen terugvinden! Neen, Cole is met opzet het huis van Harvey binnengedrongen. Hij was een zeer kundig man, hij had zeven jaren gestudeerd en als hij niet door en door verdorven was geweest, dan had hij een eervolle plaats in de wetenschappelijke wereld kunnen innemen. Om den weg voor hem te banen moest echter Francis uit den weg worden geruimd — en dat is ook bijna gelukt! Je behoeft mij niet zoo verschrikt aan te zien — voor een moord deinken die lieden niet terug, wanneer het om honderdduizenden gaat.

— Goed, ik neem aan dat Francis met dit doel werd neergeslagen! Maar wil je mij eens zeggen, hoe die schurken afwisten van het handschrift van den Poolschen monnik?

— Hoe wist Harvey, hoe wist Francis er iets van af? hernam Raffles schouderophalend. Ik zelf heb je immers reeds gezegd, dat het bestaan van dat handschrift niet werd betwist!

— Toegegeven! Maar het handschrift zelf kon hun geen belang inboezemen! Hoe wisten zij dat het een aanduiding in geheimschrift bevatte en hoe konden zij weten wat dat geheimschrift betekende?

— Wij naderen hier het terrein der veronderstellingen, Brand, en het is wel zoo verstandig deze vraag voorloopig onbeantwoord te laten! Ik wil echter deze eene oplossing aan de hand doen en ik laat het aan jou over, haar waarde vast te stellen! Wij zouden bijvoorbeeld kunnen aannemen dat Cole het stuk reeds vroeger eens onder de oogen heeft gehad, misschien wel voor geruimen tijd en er na heel veel moeite in geslaagd was het geheimschrift te ontraadselen. Misschien ging hij toen niet dadelijk om met het denkbeeld, zich van dien schat meester

te maken en is die gedachte pas later bij hem opgekomen, toen hij zich bij de misdadigersbende had aangesloten, welker naam ik je zooveel genoemd heb.

— Dat laat zich hooren! riep Brand uit.

— Hij schijnt er in geslaagd te zijn, de verblijfplaats van het kostbare handschrift te ontdekken en hij wilde het juist koopen toen die verwoede verzamelaar van een Harvey hem een dag voor was! Toen moesten er natuurlijk paardenmiddelen worden aangewend — en je kent de gevolgen!

— Zoo zal de zaak zich wel hebben toegedragen! hernam Brand opgewonden.

— Het is zeer wel mogelijk dat zij zich geheel anders heeft toegedragen! hernam Raffles bedaard. Om je de waarheid te zeggen laat het mij ook tamelijk onverschillig — wij hebben slechts te maken met de uitkomst van de rekening — niet met de som zelve!

— Maar luister eens, Raffles — wij nemen een oogenblik aan dat je dit alles juist hebt ingezien en dat Cole op dit oogenblik in het bezit is van het gestolen handschrift! Hij moet het dan ook ontraadseld hebben, zooals je terecht opmerkt, — maar wanneer hij dat gedaan heeft, dan visschen wij achter het net! Vergeet je dat hij ons een vollen dag voor is — neen, zelfs twee dagen?

— Ik vergeet dat volstrekt niet, mijn waarde — en hij kan er mijnentwege nog twee bij krijgen ook! antwoordde Raffles kalm. Want mijn gezond verstand zegt mij, dat Cole, al is hij nog zoo schrander, aan het kortste einde moet trekken, wanneer hij zich met mij wil meten in zake verkeersmiddelen! Het is waar — in vogelvlucht bedraagt de afstand van Londen tot Kalish slechts 1250 kilometer — en ik zou dien afstand met mijn vliegmaschine, met mijn „Sperwer” dus heel gemakkelijk in twee en een half uur kunnen afleggen! Maar Cole? Wanneer wij aannemen dat hij in het bezit is van alle noodige passen, dan nog behoeft hij er volstrekt niet op te rekenen dat hij minder dan een volle week over den afstand doet! Hij moet per boot het kanaal oversteken — hij moet in Frankrijk, in België of in Nederland op den trein stappen, en dat moet hij in Duitschland nog een paar malen herhalen! Dan komt hij aan de grens van Polen — en daar begint eigenlijk pas de ware ellende.

— Mag ik een opmerking maken, Edward?

— Uit den schok der meeningen ontspruit de waarheid, zegt een Fransch schrijver en politicus. Voor den dag met die opmerking!

— Je laat buiten beschouwing dat niets Cole kan beletten, eveneens van een vliegmaschine

gebruik te maken!

— Ik had die opmerking half en half verwacht, Brand. Ik kan je zelfs zeggen, hoe een onschuldig toerist tegenwoordig, als hij er het geld voor heeft en gaarne snel reist, door de lucht naar Warschau kan gaan. Er vertrekt om 7 uur in den morgen een vliegtuig van Croydon, een toestel van de K.L.M., dat reeds om 8 uur op Schiphol landt. Van dit vliegveld bij Amsterdam stijgt om 8.35 een toestel van de Deutsche Luft Hansa op, dat over Berlijn en Posen als tusschenstations naar Warschau vliegt en in de Poolsche hoofdstad om 17.50 van dienzelfden dag aankomt. Mirakel! zou men willen uitroepen. Nu mijn tegenwerpingen. Ik laat in het midden of een man in den toestand waarin Cole zich nu bevindt, verstandig doet door zulk een lange en dure luchtreis de aandacht meer dan noodig is op zich te vestigen. Het heet dat hij met vakantie naar Schotland is vertrokken — de diefstal van het handschrift staat in geuren en kleuren ook in de bladen van het vasteland — zijn pas vermeldt zijn naam en bevat zijn portret! Maar ik laat dit ter zijde. Van meer belang is, dat hij in geen geval verder kan komen dan Warschau — ik echter kan doorvliegen!

— Maar die winst wordt geheel en al opgeheven door zijn voorsprong van minstens een vollen dag!

— Misschien — indien de natuur mij niet bijstond! zeide Raffles glimlachend.

— De natuur? vroeg Brand verbaasd.

— In alle Londensche bladen kun je lezen dat het sinds eergisteren over bijna geheel Polen voor den tijd van het jaar buitengewoon zwaar sneeuwt — die sneeuw zal mij niet deren — maar wel de treinen!

— Maar hij kan een vliegmaschine op Croydon charteren voor den heelen afstand!

— Dat is buitensporig duur — en het loopt te veel in het oog. Nogmaals: het betreft hier Cole, den man die nu over heel Europa bekendheid geniet — méér dan hem lief is!

— Dat alles wil ik je gaarne toegeven. Raffles — maar mijn tegenwerpingen zijn nog niet uitgeput!

Laat dan eens hooren!

— Wanneer de toestand in Polen zoo onrustig is, dan zul jij daar evenmin elders dan in Warschau ongestraft met een particuliere vliegmaschine kunnen dalen!

— In Kalish misschien niet — maar in Lodz, 80 kilometer met den trein verder, zeker! Lodz is een groote stad, er heerscht rust, er liggen geregelde troepen, er is een Engelsch Consulaat — wanneer ik aan alle douanenformaliteiten

voldaan heb, zal men mij niet beletten, daar te landen — en in ieder geval zal ik altijd nog drie dagen voor de concurrenten, als ik het zoo noemen mag, in Kalish zijn. Heb je nog iets?

— Nog een ding! Zij hebben het document — wij hebben volstrekt niets! Kalish heeft zeker wel tien kloosters — wat is het goede?

— De vraag is nog al naïef, Brand, neem het mij niet kwalijk! antwoordde Raffles spottend. Er mogen dan tien kloosters zijn — er ligt er maar een in puin, en dat is het klooster dat wij hebben moeten! Trouwens zullen daar wel geschoolde lieden te vinden zijn, die ons het klooster kunnen aanwijzen, waar Stanislaw Sandetzky geleefd heeft! Heb je thans al je kruit verschoten?

— Ik geef mij over — op genade of ongenade! antwoordde Brand, half lachend, half boos. Ik zie het wel — het plan staat bij je vast — je zult er niet van af zijn te brengen!

— Zoo is het, Brand! En je kunt dit van mij aannemen, dat het werkelijk wel de moeite waard zal zijn, om deze reis te ondernemen! De vermogens in dien tijd van de Poolsche „Schlachta” in goud, in zilver en aan diamanten, waren zeer groot — en als wij het in ponden omrekenen, dan geloof ik wel, dat wij, als wij slagen, met niet veel minder dan vijftig of zestig duizend pond sterling zullen terugkeeren — eerder met meer!

— En — wanneer vertrekken wij, want het spreekt natuurlijk vanzelf dat ik je vergezel?

— Morgen! Wij hebben niet zooveel tijd — maar wij zullen er altijd nog eerder zijn dan Cole en zijn helpers!

— Ik zie mij al graven in de puinhoopen van een klooster, dat een oppervlakte van een paar hectaren beslaat! zeide Brand zuchtend.

— Zoo moet je het je niet voorstellen, mijn waarde! hernam Raffles glimlachend. Ik zal niet zoo dwaas zijn, op goed geluk onder die puinhoopen te gaan zoeken! Neen, wij zullen doen als de haaien, die het loodsvischje nazwemmen, hetwelk hen naar de plek brengt, waar groote scholen haringen te vinden zijn! Cole zal het loodsvischje zijn — en de haring is voor ons! Wij zullen hem wel nagaan en met James Henderson van de partij zal het ons zeker niet moeilijk vallen, Cole en zijn mannen de baas te blijven!

— Wanneer zij tenminste niet met twee dozijn man er op uittrekken! meende Brand.

— Voor zoo dom zie ik Cole niet aan! hernam Raffles hoofdschuddend. Hij weet heel goed dat hij juist weinig opzien moet baren en het is tegenwoordig gevaarlijk, wanneer men zich in Polen groepsgewijze vertoont! Hij zal vergezeld

zijn door drie of vier mannen op zijn hoogst en eerder minder, want natuurlijk is hij een belijder van de leer, dat veel varkens de spoeling dun maken!

Juist op dat oogenblik reed de auto Oxford Street in en van dat oogenblik af werd er weinig meer gesproken.

Ieder van de beide vrienden was in zijn eigen gedachten verdiept.

Maar al dacht Brand over niets anders dan over de gevaarvolle reis, welke hij stond te beginnen, hij wist zeer goed, dat de gedachten van Raffles thans bij een geheel ander onderwerp zouden vertoeven.

Want Raffles hield er niet van, zijn avonturen te bederven, zooals hij het noemde, door er van te voren al te lang over na te denken.

Na verloop van 20 minuten hield de auto stil voor een kleine tuinpoort in een volkomen verlaten zijstraat, waaraan de muur grensde van den tuin, die zich achter het huis in de Cromwell Street uitstrekte.

De beide vrienden stapten haastig uit, Raffles haalden een eigenaardig gevormd koperen sleuteltje te voorschijn en opende daarmee de tuindeur.

Het volgende oogenblik stonden de beide vrienden aan den anderen kant van den muur en hoorden hoe Henderson de deuren van de garage opende en vervolgens de auto naar binnen reed, waarop de deuren weder dichtvielen.

Raffles opende aanstonds het tweede stel deuren van de garage, dat uitkwam op den tuin en riep op gedempten toon:

— Luister eens, James!

Henderson bracht de auto tot staan, klom van zijn zetel en naderde:

— Nog iets van uw dienst Mylord? vroeg de reus.

— Voor vanavond niet meer, James — maar morgen vertrekken wij met de vliegmaschine naar Kalish!

— Waar ligt dat, als ik vragen mag, Mylord?

— In Polen, James!

— Heel goed, Mylord! Wanneer wilt gij de vliegmaschine in orde hebben?

— Om tien uur in den morgen is vroeg genoeg James!

— Ik zal er voor zorgen, Mylord! Nog iets van uw orders?

— Er is niets meer van mijn orders, Henderson! zeide Raffles langzaam en hij legde zijn hand op den stoeren, zwaren schouder van den trouwen reus, die hem reeds in zoo talrijke avonturen terzijde had gestaan en zijn leven met het zijne had verdedigd.

— Dan wensch ik Mylord een goeden nacht, en u ook, mijnheer Brand! zeide de reus en dadelijk ging hij zich met zijn auto bemoeien — want naast zijn meester en Charles Brand was er voor het oogenblik slechts een ding in de wereld, hetwelk James Henderson teeder liefhad — en dat waren de automobielen van den Grooten Onbekende!

Raffles en Brand echter besteedden de rest van den avond aan het treffen van de toebe-reidselen, noodig voor hun gevaarvolle onder-neming en het was bijna half twaalf, toen zij zich eindelijk naar hun slaapkamers begaven, die aan elkander grensden.

Zij hadden licht gesoupeerd in de kleine eet-zaal, en de oude Gaston, de trouwe kamerbediende van Lord Aberdeen, had de spijzen binnen gebracht.

Den volgenden morgen om half negen reed een groote toerauto, waarin een vrij groote platte koffer was geborgen, door Henderson bestuurd, snel door de straten van Londen in de richting van het vliegveld van Croydon, waar de loodsen, toebehoorende aan sportvliegers, wier aantal steeds toenam, stonden.

Raffles en Brand, ieder met een groot valies naast zich, hun pelzen voor zich over de knieën, zaten in den wagen en genoten van den heerlijken, hoewel reeds kouden morgen — want het was in het laatst van November.

Om half tien bereikten zij het groote vliegveld, en daar werd de auto gestald in de kolossale garage, die dag en nacht door een portier bewaakt werd.

De koffer en de valiezen werden naar een der loodsen van gegolfd plaatijzer gedragen, waar de „Sperwer” een schuilplaats had gevonden.

Henderson en Brand openden de groote deuren, en nu vertoonde zich de vliegmaschine, sierlijk gebouwd, voor 'n groot gedeelte uit aluminium vervaardigd, maar waarvan de beweegkracht nog altijd een geheim was, hetwelk Raffles zorgvuldig had weten te bewaren — hij kende helaas maar al te goed de haast, waarmee iedere uitvinding van het menschelijk vernuft in de allereerste plaats wordt toegepast tot het vernietigen van menschenlevens!

Hij wist dat elke mogendheid, de zijne voorop, vele millioenen zou over hebben om hem het patent af te koopen voor de vervaardiging van een electromotor, die in staat was aan een vliegmaschine een snelheid van ruim 500 kilometer per uur te verleenen, en van een zoodanige capaciteit, dat het vliegtuig desnoods acht dagen achtereen in de lucht zou kunnen blijven!

Maar hij dacht er niet aan, zijn uitvinding te

verkoopen!

Over eenige jaren zouden er ingenieurs opstaan, die wellicht 'n dergelijke machine zouden uitvinden — en voorloopig moest men het maar stellen met de door benzine gedreven vlieg-machines, die in het beste geval een snelheid van 350 kilometers konden bereiken — en dat was zeker verbazend genoeg!

De „Sperwer” werd naar buiten gerold, de bagage werd ingeladen, de drie mannen trokken hun pelzen aan en Raffles maakte Henderson gelukkig met de opmerking, dat het toestel er uitzag alsof het splinternieuw was en zooeven door een of andere fabriek was afgeleverd.

De drie mannen klauterden in het toestel en Raffles nam plaats achter het stuurwiel, waarvoor een verticale instrumententafel was geplaatst, waarop verschillende toestellen bevestigd waren, waarop hij de snelheid van beweging de hoogte, de temperatuur en nog andere zaken kon aflezen.

Een voortreffelijk compas was ter hoogte van het stuurwiel bevestigd en daarnaast bevond zich het kaartenkastje, voorzien van twee stelschroeven en rollen, waardoor het mogelijk was de kaart telkens verder op te rollen, naarmate het vliegtuig vorderde.

Raffles haalde een kleinen koperen hefboom over en op hetzelfde oogenblik begon de vierbladige schroef met groote snelheid rond te wendelen.

Het vliegtuig rolde eenige meters voort over den prachtigen, gelijken bodem en verhief zich toen als het ware met een luchtigen sprong van den bodem om aanstonds pijlsnel omhoog te schieten.

Slechts weinig beambten van het vliegveld waren bij dit vertrek aanwezig geweest en allen meenden zij dat „graaf Palmhurst” — onder dezen naam had Raffles de loods gehoord en zijn vlieg-machine doen inschrijven — slechts een toertje in de omstreken ging maken.

Raffles liet de machine aanstonds tot een hoogte van bijna 3000 meter stijgen, die in enkele minuten bereikt werd en zette tegelijkertijd koers naar Sheerness, waarbij hij bijna steeds den loop van de Theems kon volgen.

Sheerness ligt op een afstand van omstreeks 60 kilometers van de grens van Londen verwijderd en binnen acht minuten had Raffles dezen afstand afgelegd!

En nu bevonden zich de golven van de Noordzee onder de vlieg-machine!

De schepen vertoonden zich als notedopjes, de visschersschuiten als stippen.

Met vaste hand stuurde Raffles de vlieg-machine en een paar minuten later vloog de „Sper-

wer” ter hoogte van Margate.

Hij hield aan op Ostende — en het was nog lang geen half elf, toen deze Belgische hadplaats met groote snelheid onder de vlieg-machine voorbijgleed.

Zonder zich ergens op te houden vloog de machine over Gent, Antwerpen, Dusseldorf, Kassel en om elf uur doemde Leipzig, de hoofdstad van Saksen, aan den gezichtseinder op!

Als een fata morgana schoof de geweldig groote stad met bliksemsnelheid onder de vlieg-machine voort, die toen een hoogte van omstreeks 4000 meter had bereikt.

Brand keek naar den snelheidsmeter — de vlieg-machine vloog op dit oogenblik met de ongelooflijke snelheid van iets meer dan 515 kilometer!

De tocht ging verder over Ruhland en Glogau en reeds om kwart voor twaalf vloog zij over de grens, welke Silezië van het tegenwoordige Polen scheidt.

Bij Rawitsch werd de grens overgestoken en een weinig meer naar het Oosten, bij Krotoschin bereikten de koene luchtreizigers het spoorwegknooppunt, waarvan lijnen uitgaan naar alle vier de voornaamste windstreken.

Hier liet Raffles de machine aanzienlijk dalen, tot minder dan 1000 meter hoogte en tegelijkertijd begon hij de snelheid te temperen, zoodat die niet meer dan 300 kilometer per uur bedroeg.

Niettemin kwam Kalish reeds een kwartier later in het gezicht — en een der eerste dingen welke Brand door zijn kijker ontwaarde, was de bouwval van een zeer oud klooster, een weinig buiten de stad gelegen, aan de oevers van de Prosna.

Raffles wendde zich glimlachend naar hem om, want ook hij had de ruïne reeds gezien en de jonge man begreep aanstonds de beteekenis van dien glimlach — daar beneden hen lag het doel van hun tocht!

Het is waar — geheel in het Oosten van Kalish bevond zich een tweede klooster, waarvan een gedeelte in puin was gestort — maar dat was zeker niet datgene wat zij zochten!

In de oude kronieken immers werd gesproken van een klooster, hetwelk door de woeste vijandelijke horden totaal was vernield.

Hoe het ook zij, het zou zeker niet moeilijk vallen in de stad Kalish ingelicht te worden aangaande de juiste verblijfplaats van den Pool-schen monnik Sandetzky, die onder de beste geschiedschrijvers van zijn tijd werd gerekend.

Maar reeds steeg de „Sperwer” opnieuw, ten einde den tocht naar Lodz voort te zetten.

Raffles liet de machine in rechte lijn vliegen, en volgde dus niet den spoorweg, die een vrij

grooten omweg maakte, teneinde de belangrijke plaatsen Syeradz, Zdunska Volyk en Rabyanitse aan te doen.

Daarentegen was hij genoodzaakt, tot twee malen toe een rivier over te steken, namelijk de Warta en een zijtak van dezen belangrijken stroom, even breed als de hoofdriever.

Lodz werd om zeven minuten over twaalfen bereikt.

Het duurde echter eenigen tijd voor Raffles een geschikt landingsterrein ontdekt had, hetwelk hij eindelijk gevonden meende te hebben in een vlakke van regelmatigen vorm, die naderhand het exercitieterrein bleek te zijn.

Hij streek er op neder, met een sierlijken zweefval, en aanstonds kwamen er uit alle hoeken en gaten soldaten toesnellen, die het toestel nieuwsgierig en druk door elkander pratend, omringden.

Er kwam tevens een hoofdofficier aanwandelen, die Engelsch zoowel als Russisch bleek te spreken en die zeer aangenaam verrast scheen te zijn, kennis te maken met drie Engelsche toeristen — want daarvoor gaf Raffles zich en zijn metgezellen uit.

De officier bleek zeer Engelsch gezind te zijn, een druk prater te wezen en hij was aanstonds bereid, nadat de gewone formaliteiten vervuld waren en de drie reizigers hun passen hadden vertoond, de machine te bewaren in een van de vele houten gebouwen, welke zich op het exercitieterrein bevonden, dat aan de kazerne bleek te grenzen, die niet lang geleden aan de grens van de stad was gebouwd.

Raffles kreeg een sleutel van de loods, waar zijn machine was ondergebracht en de bagage werd overgeladen in een inmiddels per telefoon bestelde huurauto — een voertuig, hetwelk een medelijdenden glimlach ontlokte aan Henderson, die verklaarde, dat hij zich dood zou schamen, wanneer hij ooit genoodzaakt zou worden zulk een verveloos, roestig, rammelend en piepend voertuig te moeten besturen.

Deze auto bracht Raffles en zijn beide metgezellen naar het hartje van de stad, en al waren zij niet hiergekomen als plezierreizigers — zij keken niettemin met de grootste belangstelling naar de schoone oude kerken, de prachtige gebouwen en de ontroerend schoone kathedraal, een der fraaiste bouwwerken in geheel Polen.

De stad zag er echter uit als het huis van een nijvere huisvrouw tijdens den grooten schoonmaak — het leek of alles ondersteboven was gehaald en alsof men thans bezig was alles een goede plaats te geven.

Straten werden opnieuw geplaveid, er werd

druk gebouwd, huizen werden opgeschilderd, plantsoenen opnieuw aangelegd — kortom, het was alsof de stad nu pas zeker was van haar toekomst en ijverig aan het werk was getogen om de gevolgen van den oorlog, die zich nog vele jaren na de vredessluiting deden gelden, zoo spoedig mogelijk tot het verleden te doen behooren.

Daar Raffles van plan was, nog dienzelfden middag met den trein naar Kalish te gaan, zocht hij geen hotel op, maar liet de auto stilstaan voor een der grootste koffiehuisen, waar het op dat luncheduur tamelijk druk was, vooral van militairen — want de tijd lag nog niet zoo ver terug, dat de volksstemming in Silezië bijna de oorzaak was geweest van een nieuwen, fellen strijd tusschen Polen en Duitschland, den Volkerenbond ten spijt.

Opnieuw werd de bagage afgeladen en tijdelijk in de vestibule van het café geplaatst — maar de drie reizigers bleven in de onmiddellijke nabijheid, want zij waren maar zeer weinig gerust omtrent de eerlijke gevoelens van de bewoners van Lodz, waarvan er maar al te velen uitzagen, als of zij volkomen bereid zouden zijn het eerste het beste wat onder hun bereik kwam, mede te nemen, te verkoopen, en er zich voedsel voor aan te schaffen, want ook in Polen was dit jaar de voedselschaarschte nijpend.

Voor grof geld en niet zonder moeite wist Raffles voor zich en zijn metgezellen een tamelijk goeden maaltijd te verkrijgen, waarbij echter het brood zoo goed als geheel ontbrak.

Zonderling genoeg was de wijn uitstekend en overvloedig voorhanden.

Het vleesch was klaarblijkelijk bevroren, uit Argentinië ingevoerd vleesch, maar het was goed toe bereid, en dat was voorloopig de hoofdzaak.

De drie vreemdelingen trokken slechts matig de aandacht, want Polen was jarenlang achter een letterlijk overstroomd geweest door vertegenwoordigers van andere naties.

Lang geleden waren de Duitschers gekomen, vervolgens de bezettingstroepen, Engelschen, Franschen, Italianen, zelfs Belgen en daarna de handelaren van talrijke landen, die er nu nog waren en bleken, begeerig handelsbetrekkingen met het zelfstandig geworden Polen aan te knopen en te bevestigen.

Zij konden dus vrijwel onopgemerkt hun maaltijd nuttigen, na een plaatsje te hebben opgezocht niet ver van de vestibule en nu pas scheen het tot Brand door te dringen dat het hier reeds buitengewoon koud was — hij had er niet veel van gemerkt in den aanvang, daar de koude in de bovenste luchtlagen zeer hevig was geweest en slechts te verdragen door zich

dicht in pelsen te hullen.

Het vroor dat het kraakte, maar de lucht was betrokken en het was duidelijk, dat er sneeuw op komst was.

Nadat Raffles de rekening betaald had, bracht een ander voertuig, ditmaal een door twee paarden getrokken huurrijtuig, de drie mannen met hun bagage naar het groote station, vanwaar over een half uur de trein naar Kalish en verder naar Lissa, dicht bij de Silezische grens, zou vertrekken.

Het station zag er tamelijk morsig uit met de treinen was het nog veel erger.

De locomotieven waren rood van den roest en de wagens van den trein zagen er zoo smerig uit, dat men huiverde er binnen te gaan.

Klaarblijkelijk was er in vele jaren geen hand naar het materiaal uitgestoken, de Polen hadden waarlijk wel aan andere dingen te denken.

Maar de treinen reden, al was het dan nog een weinig onregelmatig en dat was voor het oogenblik de hoofdzaak.

De afstand van Lodz naar Kalish langs den spoorweg bedraagt iets meer dan 100 kilometer en de trein doet er bijna twee uur over — men mocht nog niet te veel van het schaarsche materiaal vergen, dat niet zoo spoedig vervangen zou kunnen worden.

Slechts een kwartier na het tijdstip, in de officieele reisgids vermeld, vertrok de trein met zijn rammelende, schokkende wagens, getrokken door een locomotief, die van vermoeidheid scheen te zuchten.

En twee uren later, om half vijf in den middag, toen de duisternis reeds was ingetreden, hield de trein weder stil in het houten station van Kalish, hetwelk zelfs nu nog de sporen vertoonde van de hevige beschieting, waaraan het tijdens den wereldoorlog van de zijde der Duitschers had blootgestaan.

Een uur geleden was het gaan sneeuwen, met dikke, zachte vlokken en het zag er volstrekt niet naar uit, alsof het voorloopig zou ophouden.

Het was dus goed, dat Raffles en de zijnen reeds hier waren, want het was volstrekt niet zeker, of men zes uur later nog wel van een trein gebruik zou kunnen maken!

Met de sneeuw in Rusland en in dit Noordelijke gedeelte van Polen valt niet te spotten.

De koude was intusschen nog vinniger geworden en het ergste was, dat het station van

Kalish ongeveer anderhalf uur loopens van de stad is verwijderd en dat er zich slechts twee rijtuigen voor het kleine gebouw bleken te bevinden, die echter reeds door andere reizigers besproken waren.

De drie stoutmoedige avonturiers waren dus wel genoodzaakt te wachten, want er viel niet aan te denken, te voet in deze sneeuwjacht den langen weg naar het stadje te gaan.

Maar de stationschef, een vriendelijk man, telefoneerde naar een der weinige hotels van Kalish en keerde terug met de blijde boodschap, dat er spoedig een slede zou verschijnen, om de reizigers af te halen, waarvan er een twintigtal kleumend bijeen zaten in de holle wachtkamer van het station, waar men pas zooeven een houtvuur in den grooten haard had aangelegd.

Er verliep een half uur en toen klonk er in de verte op den donkeren weg bellengerinkel, — er waren twee groote sleden in aantocht, waarvan er een bestemd was voor de drie zogenoemde Engelsche toeristen en hun bagage.

Hun slede bleek getrokken te worden door drie kleine, maar krachtige paarden, verre van mooi, met koppen als honden, over het geheele lichaam ruig behaard, maar die schier onvermoeibaar waren en uitstekend bestand tegen de felle koude, die hier gedurende eenige maanden van het jaar heerscht.

Het sneeuwde nog steeds voort en het was zoo windstil, dat de vlokken bijna loodrecht uit den hemel neerdaalden en een dicht gordijn vormden, waar doorheen men niet meer dan eenige meters vooruit kon zien.

De koetsier van de slede was slechts als een menschelijk wezen te herkennen aan het puntje van zijn neus, dat te voorschijn kwam tusschen een zware bontmuts en een dikke bouffante, die hij eenige malen om zijn hoog opgezette bontkraag had gewikkeld.

En de drie reizigers mochten zich gelukkig achten, dat zij zelve hun dikke pelsen hadden meegenomen, want het vroor bijna 18 graden.

Het was ruim zes uur, toen de slede, geheel onder de sneeuw, terwijl alles er uitzag alsof het wit besuikerd was, stilhield voor het grootste hotel van Kalish, welks eigenaar in de wolken bleek te zijn, dat hij de hand had weten te leggen op drie Engelsche toeristen — dat was een waar fortuintje in dezen tijd!

HOOFDSTUK VI.

DE SCHAT IN HET KLOOSTER.

Dien avond bleef het voortdurend doorsneeuwen en toen Raffles den volgenden morgen omstreeks half negen aan het venster van zijn kamer trad, slaakte hij een kreet van bewondering — want het was een verrukkelijk schouwspel, dat zich aan zijn oogen voordeed.

Het hotel was tamelijk hoog gelegen en van zijn vensters uit overzag men bijna de geheele stad — en die was onder sneeuw bedolven, die de huizen, de kerken, de bladerlooze boomen in de parken, de bruggen, de straten en het omliggende veld met een dikke laag bedekte.

Het vror nog altijd; de zon, laag aan den hemel staande, schitterde als matgoud en overgoot het alles met haar heerlijk licht.

Heel in de verte kon Raffles een vormelooze massa ontwaren, eveneens door sneeuw bedekt — dat moest het klooster zijn, waar Sandetzky eenige jaren van zijn leven had vertoefd.

Raffles ging aanstonds Brand wekken en de jonge man was al even opgetogen als de Groote Onbekende over het verrukkelijke schouwspel, hetwelk zich aan zijn blikken vertoonde, toen hij uit het venster op de stad neerzag.

Een half uur later zaten de drie mannen te zamen in de eetzaal van het hotel, die er troosteloos genoeg uitzag in haar verlatenheid, want behalve de drie Engelschen zaten nog slechts vier andere reizigers, ieder afzonderlijk, waarvan er twee bedriegelijk veel op Duitschers geleken, die hier waarschijnlijk voor handelsdoeleinden waren, een een uitgesproken Amerikaansch type had en de vierde klaarblijkelijk een Rus was.

Al die lieden aten snel en zwijgend en namen elkander tamelijk wantrouwend op.

En aanstonds begon Raffles op zachten toon, om niet door de anderen te worden verstaan:

— Wij zullen er dadelijk even op uittrekken, vrienden — ofschoon ik natuurlijk wel begrijp, dat het volkomen onbegonnen werk is, het klooster zonder eenige vingerwijzing aangaande de plek waar het goud zich bevindt, te onderzoeken.

— Ik verlang niets liever dan dit tochtje te maken. Edward — maar ik vrees dat onze reis, althans in dit opzicht, nutteloos zal blijken!

— Hoe zoo? vroeg Raffles verwonderd.

— Wel, Cole en zijn vrienden zullen niet komen!

— Waarom niet, als ik vragen mag?

— Wel, omdat de sneeuw op de spoorlijn

zeker wel een halven meter hoog ligt en er geen sprake van is, dat die ongelukkige locomotieven hier een trein door die dikke laag kunnen trekken! Ik hoorde vanmorgen reeds een kellner, of liever de kellner zeggen, dat er in de eerste dagen geen treinen verwacht werden!

Raffles haalde echter de schouders op en zeide:

— Ik begrijp niet waarom dat mijn plannen zou veranderen! Zij zullen eenvoudig moeten wachten — ik wacht dus ook! Maar ik denk wel dat zij ongeduldig zullen zijn en zich dus, hetgeen trouwens voor de hand ligt, zullen bedienen van een slede! Waar de trein blijft steken, zullen zij een slede huren. Het zal wat langer duren, maar dat zal voor hen geen bezwaar zijn — komen doen zij zeker!

— Het is niet onmogelijk, Edward, dat de schatgavers hier in ditzelfde hotel afstappen! Zullen zij dan niet wantrouwend zijn, drie Engelschen hier te vinden?

— Ik ben voornemens, Cole zooveel mogelijk uit den weg te gaan en wij verlaten dan ook morgen reeds het hotel. Eerder kan hij bezwaarlijk hier zijn — tenminste als hij er al niet is, en wij hebben nog tijd om een ander verblijf te zoeken en ons een weinig meer als Polen voor te doen, dan op dit oogenblik! Wij zullen andere kleederen koopen en wat verf op ons gelaat en een pruik zullen de rest wel doen! Onze groote bagage blijft intusschen hier en wij moeten er voor zorgen, dat wij ieder oogenblik over een slede met drie paarden kunnen beschikken, voor het geval het blijft vriezen en de sneeuw blijft liggen, want het is zeer goed mogelijk dat wij eenigszins overhaast moeten vertrekken.

De drie mannen beëindigden hun ontbijt, dat uit bruinbrood, kaas, honig en thee bestond en dadelijk daarop verlieten zij het hotel, teneinde de omgeving te gaan onderzoeken.

Zij volgden eenige breede winkelstraten en een blik in de etalages overtuigde hen, dat de stad langzamerhand weder begon op te leven, dat handel en industrie weder begonnen te bloeien als weleer.

Na 20 minuten bereikten zij de buitenwijken en toen lag de stad achter hen.

Raffles had onderweg een openbare bibliotheek bezocht, bestemd voor het volk en daar had men hem medegedeeld dat het klooster, hetwelk hij zooveel van zijn venster uit gezien had, inderdaad de verblijfplaats was geweest

van den monnik Sandetzky.

Van een weg viel weinig te bespeuren, daar alles onder de sneeuw bedolven was en hij was alleen herkenbaar aan de dubbele rij boomen, die zich aan weerszijden van den straatweg verhieven.

Zij moesten dezen weg bijna een half uur volgen en het was goed dat zij hun waterdichte knielaarzen hadden aangetrokken, want het waden door de sneeuw was geen aangename bezigheid.

En bij een kromming van den weg stonden zij eensklaps tegenover den bouwval van het klooster, die tot dusverre door een soort aarden wal aan hun oog onttrokken was.

Hoewel een dikke sneeuwlaag de overblijfselen van het prachtige bouwwerk bedekte, was de algemeene indeeling nog tamelijk goed waar te nemen.

Het klooster was blijkbaar oorspronkelijk omringd door een hoogen en dikken muur, die op enkele plaatsen geheel verdwenen was, maar daarentegen hier en daar bijna ongeschonden bewaard was gebleven.

Er was nog een stuk van een poort over, die blijkbaar den hoofdingang had gevormd en in den muur was nog een van de geweldige groote scharnieren zichtbaar.

Van de houten poortdeuren echter viel niets meer te bespeuren.

De muur omgaf een zeer groote binnenplaats en in het midden daarvan verhief zich het eigenlijke klooster, omringd door andere gebouwen, waarschijnlijk een kapel, een gebouw voor de gasten, wellicht ook een stal, om er de paarden te stallen van degenen, die in het klooster overnachtten, zooals dat in de Middeleeuwen zeer vaak geschiedde.

Van al deze gebouwen was slechts weinig meer bewaard gebleven.

Slechts een enkele hoek van het klooster, bekrond met een schoon gevormden toren, was als door een wonder gespaard gebleven — de rest bestond slechts uit kale muren, nergens hooger dan drie meter en waarin nog de openingen der kleine, hooge vensters te bespeuren waren.

Niet zonder moeite klommen de drie mannen over een der bressen in den muur en bereikten zoo de binnenplaats.

Zij waren hier volkomen alleen en trouwens, al had men hen gezien, dan zou men hen slechts gehouden hebben voor nieuwsgierige vreemdelingen, die de schilderachtige ruïne van het klooster wilden bezichtigen.

Bijna een half uur liepen de drie mannen zwijgend rond en toen begon Raffles:

— Ik geloof dat ik nu den platten grond van

het klooster wel zou kunnen teekenen! Wij staan hier voor den hoofdingang, durf ik wel zeggen! Daar in die kleine nis is nog het roestige ijzerdraad zichtbaar en de ijzeren trekker, waarmee men de zware bel in beweging kon brengen, die den overste van het klooster mededeelde, dat een gast verlangde te worden opgenomen. Zie eens — daar zijn nog sporen van de groote vierkante zerken, waarmee de gang bevoerd was — en hier zijn de cellen van de monniken, dertig aan iederen kant van de gang. Daarginds echter heb ik er nog veel meer geteld — de scheidingsmuren zijn nog duidelijk zichtbaar. Hier moet een groot vertrek geweest zijn, ter rechterzijde van de gang, dat waarschijnlijk den prior van het klooster tot verblijf strekte. Een weinig verderop was zeker de reusachtig groote keuken, want ik heb overblijfselen van den steenen oven gevonden. Die toren is nog vrij wel in zijn geheel bewaard — wij moeten eens trachten, of wij er niet in kunnen doordringen!

De drie mannen baanden zich een weg over het puin en de zware stukken steen en gingen naar den hoek van het klooster.

De toren had een ronden vorm en verrees tot op een hoogte van bijna 12 meter.

Hij had oorspronkelijk waarschijnlijk een met leien bedekten spitsen top gehad, die echter door den brand was vernield.

De toren had een doorsnee van bijna 5 meter en Raffles schatte de dikte der muren op minstens 3 decimeter.

Vruchteloos echter zocht hij naar een ingang.

Wel had de toren ter hoogte van ruim drie meter van den grond eenige smalle vensters, maar van een deur viel niets te bespeuren.

Raffles stampte ongeduldig met den voet en riep uit:

— Waartoe heeft men dien toren vensters gegeven, wanneer het toch onmogelijk is, er binnen te gaan? De vroegere bouwmeesters waren niet zoo dom als velen onzer huidige architecten, die volkomen noodeloos, zonder enig nut, openingen in een muur maken! Die toren ontving licht door drie of vier vensters — dan is er ook een vertrek in — en moet men dat vertrek hebben kunnen bereiken!

— Misschien wel langs een trap van een ander vertrek uit, Mylord, opperde Henderson, die zeer veel belang in de geheele onderneming scheen te stellen.

— Het is niet onmogelijk, Henderson, het zal echter zeer moeilijk zijn, dat te ontdekken! De grond rondom den toren is, bijna overal, bedekt met een meterhooge laag zware, vierkante steenen en puin, en zelfs met jouw kracht als bond-

genoot zou het dagenlang duren, dat alles weg te ruimen, teneinde ons er van te vergewissen, of er in den vloer onder onze voeten ergens een ingang naar dien toren is! En dat werk zou gevaarlijk zijn — want wij konden er wel eens bij verrast worden, of de schatgravers zouden de sporen vinden van ons bezoek — en dan zouden zij wel eens wantrouwig kunnen worden en hun onderneming voor bepaalden tijd uitstellen, of wel zich in een hinderlaag leggen, en ons kalmpjes uit den weg ruimen — want Polen is een land, waar men voor dergelijke kleinigheden niet terugdeinst!

Brand, die eenigen tijd zwijgend naar den toren had gekeken, riep eensklaps uit:

— Ik ben de magerste van ons drieën — ik zie wel kans door een dier ramen naar binnen te kruipen!

— En hoe denk je dat raam te bereiken? vroeg Raffles.

— Wel, Henderson zal mij zijn schouders wel willen leenen, daar ben ik zeker van!

— Nu, het is te probeeren! hernam Raffles peinzend. Ik zou werkelijk gaarne weten wat er zich in den toren bevindt — men kan nooit weten of hij geen kostbare geheimen bevat!

Henderson zeide niets, maar hij zocht een plek uit, waar hij, zonder gevaar van te vallen, op het puin kon staan, dat den toren omringde en die zich juist onder een der smalle vensters bevond, en zeide toen:

— Ga uw gang, mijnheer Brand!

Met de behendigheid van een volleerden acrobaat klom Brand tegen den reus op, plaatste zijn voeten op zijn schouders en keek nu met het hoofd juist over den rand van het venster heen.

Even stond hij zoo stil en toen riep hij naar beneden:

— Ik ga het eens onderzoeken — wacht even op mijn terugkomst!

Met een lichten zet werkte hij zich nog verder omhoog, en het volgende oogenblik verdween hij door het smalle raam, dat zeker niet breeder dan 35 centimeters was.

Henderson had er zeker slechts met moeite door gekund, de brave kerel!

Er verliepen omstreeks tien minuten en toen verscheen het hoofd van Brand door de opening.

— Ik kom weer naar beneden! riep hij opgewekt uit.

Hij draaide zich om, werkte eerst zijn beenen en vervolgens zijn bovenlijf door het venstergat, liet zich weder op de schouders van Henderson zakken en stond een oogenblik later weder op den grond.

— Welnu? vroeg Raffles.

— Ik kan je niet al te veel mededeelen, Edward! zeide Brand. Ik bevond mij in een volkomen rond bovenvertrek — maar ik kon onmogelijk naar beneden gaan, want er bevindt zich niet de kleinste opening in den houten tusschenvloer, die blijkbaar heel stevig is!

— Maar voor den drommel — hoe kwam men dan daarbinnen! riep Raffles eenigszins ongeduldig uit. Die toren is daar toch niet louter voor de grap of als sieraad neergezet! De monniken waren toch geen vogels, die door de vensters naar binnen vlogen — ik moet het raadsel van dien toren doorgronden, Brand! Maar laten wij nu teruggaan, want daartoe hebben wij gereedschappen noodig en het is ook beter dat wij ons eerst vermommen — en vooral tijdig voor een slede zorgen. Wij behoeven ons nu de sneeuw onze bondgenoot is niet te overhaasten — wij hebben nog wel een dag voor ons!

De drie mannen aanvaardden dus den terugweg en ook ditmaal kwamen zij niemand tegen op den volkomen verlaten weg.

Zij trokken de stad weder in en in een winkel van tweedehands kleederen kochten zij voor een fabelachtigen prijs, tenminste wanneer men de Poolische roebels berekende naar de oude waarde, maar toch voor slechts enkele ponden sterling, wat afgedragen kleederen en een drietal schapenpels, uitstekend voor hun doel geschikt.

Henderson liet er een groot pak van maken, dat hij op zijn sterke schouders nam.

Nu was het zaak, voor een slede te zorgen en na eenigen tijd te hebben gezocht, vond Raffles in een zijstraat een verhuurder van paarden en sleden, rijtuigen en booten, die bereid was, hem voor eenigen tijd een sterke en toch lichte slede en een driespan te verhuren.

Raffles moest eenige duizenden roebels als garantiesom storten, maar hij glimlachte slechts en rekende uit, dat dit in ponden nog niet zoo heel veel was — nauwelijks 200 pond sterling.

Raffles kon de slede, wanneer hij wilde, aanstonds medenemen, maar hij verkoos het voertuig voorloopig bij den verhuurder te laten, zoodat het aanstonds tot zijne beschikking zou zijn, wanneer hij het noodig had.

Des middags betaalde Raffles zijn rekening in het hotel, tot groote teleurstelling van den eigenaar, maar niet dan nadat hij zich er van vergewist had, dat er in een der volksbuurten eveneens kleine logementen waren, terwijl men er ook kamers kon huren.

Henderson sleepte het pak kleeren een eind buiten de stad en in een kolenbrandershut, waar het koud genoeg was voor deze bewerking, verkleedden en vermomden de drie mannen zich.

Zij zagen er nu uit als Poolische handelaars, die het land afreizen.

De schapenpels waren goed warm en zij zouden in ieder geval niet zoo zeer de aandacht trekken als in hun kleederen van Engelschen snit en met hun Engelsch uiterlijk.

Toen dit alles verricht was en de drie mannen een zeer eenvoudigen maal tijd hadden genuttigd in een klein logement, waar zij voor dien nacht kamers hadden besteld, was het reeds zoo laat geworden, dat het een gevaarlijke onderneming zou zijn, thans nog, nu de duisternis ieder oogenblik zou aanbreken, den toren van het klooster te onderzoeken.

Daar het echter zeer onwaarschijnlijk was, dat Cole en zijn metgezellen eerder dan den volgende dag ten tooneele verschenen, daar volgens de berichten in de bladen het spoorwegverkeer grootendeels gestremd was, zou er niets aan verloren zijn, indien Raffles tot den volgende dag wachtte.

De drie mannen begaven zich dan ook vroeg ter ruste, teneinde den volgende dag bij het krieken van den ochtend weder aan den arbeid te kunnen gaan.

De dag was juist aangebroken, toen Raffles weder ontwaakte.

Een enkele blik door het venster was voor hem voldoende, om zich te overtuigen dat de vorst nog altijd aanhield en de sneeuwkorst harder was dan den dag te voren.

De koude scheen zelfs nog te zijn toegenomen.

Raffles wakte zijn beide metgezellen, die in hetzelfde vertrek sliepen en een kwartier later zaten zij allen achter een diep bord heete brei, waarin brood gebrokkeld moest worden.

Na dezen eenvoudigen maaltijd zochten de drie mannen de gereedschappen bijeen, die zij zich den vorigen dag hadden aangeschaft en verlieten het logement.

Langs een omweg, ten einde geen argwaan te baren, bereikten ze na verloop van een uur den bouwval van het oude klooster.

Heinde en ver was niemand te bespeuren.

Slecht een drietal raven zweefden hoog in de lucht — dat was het eenige teeken van leven.

Henderson wilde aanstonds beginnen met het wegruimen van de steenen, die de binnenplaats bij den toren bedekten, maar Raffles weerhield hem met een gebaar en zeide:

— Laat dat maar, James! Ik ben tot andere gedachten gekomen. Ik geloof, dat wij er niet verstandig aan zouden doen, indien wij hier al te veel sporen van onze werkzaamheden achterlieten. Cole zou argwaan krijgen — en dat zou mijn plannen in de war kunnen sturen. Wij zul-

len ons dus liever aan den oorspronkelijken opzet houden, in zooverre gewijzigd, dat wij het ons hier zoo gemakkelijk mogelijk zullen maken, in afwachting van de komst der heeren schatgravers! Die toren is bij uitstek geschikt als uitkijkpost. Wij zullen er dus binnenklimmen en kunnen dan den ganschen omtrek overzien.

— Maar hoe komen wij alle drie door het raam? vroeg Brand. Wij hebben geen ladder!

— Dat is zoo — maar wij kunnen er een maken! hernam Raffles. Daarginds zie ik een klein sparrenbosch en niets zal voor Henderson gemakkelijker zijn, dan een paar van die dunne stammen om te hakken en daarvan met behulp van het touw, dat wij hebben medegenomen een stevigen ladder te maken.

— Het is doodeenvoudig, Mylord! riep de reus uit, terwijl hij met de kleine bijl zwaaide, die hij had medegenomen. Ik ga er dadelijk op af!

Henderson behoefde slechts een honderdtal passen te doen om het boschje te bereiken en spoedig klonken zijn bijlslagen op het hout van de dunne stammen.

In een oogwenk had hij een viertal boompjes omgehakt en hij kwam er nu mede aandrigen alsof het lucifers waren.

Een der stammen werd in stukken van eenige decimeters gezaagd en deze sporten werden met behulp van sterk touw aan de stammen bevestigd, nadat deze van de overtollige takken waren ontdaan.

Op deze wijze werd een stevige ladder van ongeveer vier meter lengte verkregen, uitstekend geschikt voor het doel.

De afval van dezen arbeid werd zorgvuldig verborgen, de ladder werd tegen den toren gezet, aan de zijde, die van de stad was afgekeerd en de drie mannen klommen achtereenvolgens naar binnen, waarop Henderson zonder eenige moeite den ladder naar binnen haalde.

Zeker zou het voorwerp geen plaats hebben kunnen vinden in het vlieringvertrek, waar de drie schatzoekers zich thans bevonden, indien het dak nog op den toren ware geweest.

Maar het was, zooals wij reeds zeiden, door den brand vernield en men kon dus den hemel zien door de groote opening.

De ladder werd schuin neergezet en stak nu slechts zeer weinig boven den rand van den toren uit.

— Nu zijn wij er nog niet, vrienden! riep Raffles uit. Het zal nu voor alles noodig zijn, een stuk uit den houten vloer te zagen, dat wij er dan weder kunnen inleggen, want het kon wel eens noodig zijn, zeer snel naar de kamer hier beneden af te dalen! Zodoende hebben

wij ook gelegenheid, dat vertrek eens te bezichtigen.

Henderson ging direct weder aan het werk en zaagde een stuk uit den vloer, groot genoeg om zijn machtig lichaam doorgang te verleen.

Raffles wierp door het gat een blik in het onderste vertrek, dat slechts flauw verlicht werd door de opening in de zoldering, maar hij zag volstrekt geen deur, noch eenig luik, ofschoon hij overtuigd was, dat het een of het ander aanwezig moest zijn.

— Nu, zij zullen ons zelven den weg wel wijzen! zeide hij schouderophalend. Wij hebben nu niets te doen dan op hen te wachten.

De uren verstreken langzaam en nu en dan namen Raffles of Brand de omgeving door hun kijker op.

Zij konden uren ver in het rond zien en het was ondenkbaar, dat Cole en de zijnen zouden kunnen naderen, zonder dat Raffles en zijn metgezellen het zagen.

Wel was het bitter koud daar boven in den toren, maar Raffles durfde toch geen vuur aanmaken in de kleine haardstede, die in den muur was uitgespaard, uit vrees dat de rook hen zou kunnen verraden, die zeker van zeer verre zichtbaar zou zijn.

De drie mannen moesten dus een kouden maaltijd nuttigen, dien zij in hunne knapzakken hadden medegenomen en die hoofdzakelijk uit brood en een soort gedroogden, niet onsmakelijken visch bestond.

Reeds begon zich de schemering over het aardrijk uit te breiden, toen Henderson, die zich voor het venster had geplaatst, dat uitzicht gaf op de vlakte, een onderdrukten kreet slaakte, en op een donkere vlek wees, die op de sneeuwvlakte naderde.

Raffles bracht dadelijk zijn kijker voor het oog en riep toen met gedempte stem:

— Daar komen zij aan! Zij zijn met drie man.

— Maar dan zal het een peulschilletje zijn, Mylord! riep Henderson uit. Wij kunnen van nacht nog te Londen terug zijn!

— Ik hoop het, James! zeide Raffles glimlachend. Nu snel de plank in den vloer en opgepast! Wij moeten hen op het juiste tijdstip overvallen!

De slede, waarin Cole en zijn mannen zaten en die hij zelf bestuurde, naderde snel en binnen tien minuten kon men het rinkelen van de paardebellen duidelijk hooren.

En nu hield de slede vlak bij den toren stil en drie mannen sprongen er af, allen dicht in pelzen gehuld en grepen houweelen en spaden die in de slede lagen.

Op aanwijzing van Cole, die een stuk papier

in de hand hield, begonnen zijn twee metgezellen het puin weg te scheppen, dat op de binnenplaats bij den toren lag, juist op de plek, waar Henderson aan het werk had willen gaan.

Maar de laag was dik en het was reeds volkomen duister, toen er eindelijk een groot gedeelte van het puin was weggeruimd!

Cole ontstak een toorts en scheen bij het licht daarvan iets op den grond te zoeken.

Bij dat alles hadden Raffles en zijn makkers voortdurend toegezien van een der vensters uit, zorg dragend zelven niet te worden opgemerkt.

Eindelijk scheen Cole te hebben gevonden wat hij zocht.

Hij wenkte zijn helpers en niet zonder moeite tilden de drie mannen aan een dikken, verroesten ring een zwaar luik op, dat knersend en piepend openging.

Cole daalde met zijn toorts in het gat af en de twee anderen volgden hem op den voet.

Het rossige licht van de toorts werd snel zwaker en verdween ten slotte geheel en al.

Maar bijna op het zelfde oogenblik werd er in het benedenvertrek van den toren gerucht gehoord en toen Raffles het losse stuk in den vloer voorzichtig optilde zag hij dat er in den bodem van het onderste vertrek een tweede luik geopend werd en dat Cole met zijn fakkel weder verscheen, door zijn makkers gevolgd.

Cole raadpleegde weder zijn stuk papier en het volgende oogenblik begonnen de twee anderen ijverig te graven in een hoek van de torenkamer.

Een kwartier verliep, zonder dat er iets anders gehoord werd dan het gerucht, hetwelk de spaden en houweelen maakten bij het graven.

Toen slaakte Cole een woesten kreet van zegepraal en schreeuwde:

— Daar ligt de schat! Wij hebben hem gevonden!

— Voor mij! liet een heldere, spottende stem zich hooren en met de vlugheid van een kat liet Raffles zich door de opening in den vloer zakken en sprong in het onderste vertrek, dadelijk door Brand en Henderson gevolgd.

Wat er volgde geschiedde zoo snel, dat de drie schatgravers overrompeld waren, nog voor zij zich goed en wel bewust waren, wat er eigenlijk met hen geschied was.

Toen pas bukte Raffles zich over het gegraven gat in den hoek en haalde met gemak een houten kist te voorschijn, waarvan het deksel slechts geringen weerstand bood aan zijn vaardige hand.

De kist bleek tot aan den rand gevuld te zijn met gouden munten, losse en aangeregen diamanten, robijnen en parelen en verder met sieraden van groote waarde.

Raffles richtte zich weder op en zeide tot

Cole die wit van woede en wraakzucht was:

— Ik dank u zeer, mijnheer Cole, voor de moeite welke gij u wel voor mij hebt willen geven! Ik geloof wel, dat hier voor een waarde van dertig duizend pond en misschien wel meer bijeen is! En wees nu zoo goed, voor ons uit te loopen, gij en uw makkers en tracht geen tegenstand te bieden, want het zou u toch niets baten. Ik ben John Raffles — dat zal u wel voldoende zijn!

Door Henderson bewaakt, kropen de schatgravers, die letterlijk een kuil voor een ander hadden gegraven, door den onderaardschen gang naar buiten, terwijl Brand den fakkel en Raffles de zware kist met den schat droeg. De slede stond nog steeds op dezelfde plek en de drie paarden schenen te slapen.

Raffles tilde de kist in de slede en wendde zich toen weder tot Cole, die hem met blikken vol haat aanzag met de woorden:

— Gij zult er u in moeten schikken, mijnheer Cole, dat wij u voorgoed ontlasten van dit vrachtje. Ik ben er vast van overtuigd, dat ik het heel wat beter zal aanwenden dan gij het ooit zoudt kunnen doen. Ik kan echter niet nalaten u mijne oprechte bewondering te kennen te geven over de schrandere wijze, waarop gij de beteekenis van het raadselschrift in het oude Poolsche handschrift klaarblijkelijk zeer snel hebt doorgrond. Dat wijst op capaciteiten, welke gij wellicht op een betere wijze zult kunnen toepassen dan gij thans gedaan hebt! Versta mij goed — ik neem het u in het geheel niet kwalijk, dat gij gebruik hebt gemaakt van uwe kennis, om een schat te gaan zoeken, welke hier begraven moest zijn. Dat zou dom en onbillijk zijn! Wel echter duid ik het u ten hoogste euvel dat gij ter bereiking van uw doel niet geschroomd hebt, een onschuldig man te overvallen, met het opzet, hem van het leven te berooven — hetgeen u niet gelukt is, laat ik er dat dadelijk aan toevoegen. En nu blijft ons niets anders over dan afscheid van u te nemen en u onze spijt uit te drukken, dat uwe onderneming met zoo weinig succes is bekroond. De slede nemen wij mede, want wij staan er vol-

strekt niet op, dat gij ons al te spoedig kunt volgen. Te Lodz kunt gij u wel een andere verschaffen — maar dan zullen wij reeds ver zijn! Doorzoek hun zakken en neemt hun de wapens af, die zij wel bij zich zullen hebben!

Dit laatste bevel was gericht tot Brand, die met de vlugheid van een goochelaar snel de zakken van de drie schatgravers doorzocht en daaruit evenzoveel revolvers te voorschijn haalde.

Pas toen dit geschied was, greep Raffles de teugels, Brand sprong naast hem en Henderson was de laatste die in de slede plaats nam.

Een oogenblik scheen het, alsof Cole zich wilde verzetten, maar hij zag wel in, dat hij, ongewapend als hij was, volstrekt niets kon uitrichten.

De drie teleurgestelde schatgravers moesten het dus aanzien, dat de slede pijsnel wegreed en toen Henderson nog eens om zag, ontwaarde hij de drie mannen, die ijverig bezig waren, te trachten, elkander van de touwen te ontdoen, die hen gebonden hielden....

Raffles reed allereerst naar de plek in het bosch waar de kleederen waren achter gelaten, de drie mannen legden hun vermomming af en bereikten Kalish juist op tijd om daar, in gezelschap van hun kostbaren schat, den trein naar Lodz te kunnen nemen, waar zij des middags omstreeks half vijf aankwamen.

En een kwartier later bevonden zij zich aan boord van hun vliegmachine....

Vijf dagen later ontving Francis Denison van een hem volkomen onbekend „familielid”, in Australië overleden, op geheimzinnige wijze een legaat van 5000 pond sterling.

En de vader van Alice scheen hierdoor zoozeer onder den indruk te geraken, dat hij, weder een week later, zijn toestemming gaf tot het huwelijk van de beide jongelieden.

En ook hij beleefde een zeer aangename verrassing, want op dienzelfden dag ontving hij als aangeteekend stuk van onbekende zijde zijn reeds verloren gewaand Poolsch handschrift terug.

DE VOLGENDE AFLEVERING BEVAT:

Zoo gewonnen, zoo geronnen.

BUZIAU

....het in hem zoo hartelijk belangstellende Nederlandsche volk kan nu eindelijk den complete Buus leeren kennen.... door het rijk geillustreerde boek over dezen merkwaardigen mensch en kunstenaar. Om U een goed denkbeeld te geven van de veelzijdigheid en omvangrijkheid van dit boek, laten wij hier inhoudsopgave volgen:

EEN KLEINIGHEID VOORAF....

BUZIAU VERTELT....

I. De ondeugende schooljongen. — Voor het eerst spullebaas. — Een overstroming met jammerlijke gevolgen. — Rooversstukken met vele dooden. — Zin voor realisme. — Schminken met Rembrandtieke alures.

II. Het hoedje van meester Cannegieter. — Buziau en Jan Musch rivalen om een meisje. — Schelmenstreken in samenwerking met Nap de la Mar. — Als zeegolvenbeweger en aap. — Ijsverkooper in Circus Renz. — Buus als meisje in een water-ballet. — Een dikke politieagent, die plotseling mager werd. — Een artist, die tipsie was.

III. De vijf ladderacrobaten. — Op kermistournee. — Met een goochel-parodie de wereld in. — Emmer en witkwast. — De onvergetelijke weldaad van een buurvrouw. — Professor Rikiri. — De aanvang van den roem.

IV. Mr. Topy. — Een nieuw nummer. — Een verrassende ontmoeting in Londen. — Na-apers. — Oorlog op de kermis in Gouda. — Naar de revue van Ter Hall. — Een aanbod om Grock op te volgen. — Buus over de malaise. — Natuurlijke tegenzin in dubbelzinnigheden.

Er is groote belangstelling voor het boek „Buziau”, daarom is spoedige bestelling raadzaam bij Uw boekhandelaar of bij de uitgeefster

**N.V. ROMAN-, BOEK- EN KUNSTHANDEL
LEIDSCHEGR. 72, AMSTERDAM C. POSTR. 60092**

.....
Ondergeteekende wenscht te ontvangen

per Boekhandel.....*

rechtstreeks van de N.V. Roman-, Boek- en Kunsthandel, Amsterdam*
het boek „BUZIAU”, ingenaaid à fl. 1.50*, gebonden in linnen band à fl. 2.—*

Naam: .....

Adres: .....

*doorhalen wat niet verlangd wordt.

(R.B.K.)

?
wat
schuilt
er achter
hem

?
dat hij, de komiek,
tegelijk is
**NEERLAND'S
MEEST GEVIERDE
KUNSTENAAR**

!
U
kent hem
maar
half

!
leest daarom
zijn veelbewogen
levensgeschiedenis

•
— boeiend —
merkwaardig
— geestig —

•
verlucht
met ruim zestig
foto's en
karikaturen

•
prijs
slechts fl. 1.50
gebonden fl. 2.—

*"Fluweel
voor de
keel"*

FIFTY = FIFTY

DE NIEUWE
AMERIKAANSCH E SIGARET

PRIJS IN HOLLAND

20 STUKS **15** cents
VOOR